

BOEM@

LIVE LITERATURE - ISSN: 2066-0154

iunie 2012 (Anul IV) Nr. 6 (40)

BOEMA

Live Literature

Iunie 2012 (Anul IV) Nr. 6 (40) - 36 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida ASPRA

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

6 / 2012

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă
Secretar de redacție: Antoaneta Dobreanu
Redactori: Paul Sân-Petru, Saint-Simon Ajarescu, Constantin Oancă, Dimitrie Lupu, A. G. Secară, Patricia Lidia, Cristina Roșu, Cristina Dobreanu
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Neculai
Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Adalbert Gyuris (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis,
Bloc Cristal, Sc. 2, Et. 3, Ap. 4, Galați, 800010

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Llelu Nicolae Vălăreanu (p.6), Adrian Racaru (p.7), Vlad Andrei (p.11), Vasile Popovici (p.14), Elena Netcu (p.18), Georgiana Stan (p.20), Elena Mlădinoiu (p.28), Adrian Botez (p.30), Cristian Tirlea (p.32)

Proză: Tudor Petcu: Lirismul ca mod de viață (p.4)

Cronică de carte: Monica Grosu: Gheorghe A. Stroia sau despre armonia unei priviri dincolo de vitralii (p.5), Petre Rău: Poezia - cel mai durabil prieten (p.10), Violeta Moraru: Paul Sân-Petru, Alchimie lirică (p.13), Slavomir Almăjan: Gheorghe Zinecsu sau... Romanul ca viață (p.22)

Note de lectură: Ion Tutunea-Hercinul: Personalități tulcene, de Iosif Colcer (p.12)

Eseu: Ion Ionescu-Bucovu: Caragiale și Eminescu (p.8), Ana Maria Cheșcu: Spațiul pontic, între cooperare și confruntare (p.15), Dragoș Homner: Galați, oraș de poveste (p.21), Ștefan Lucian Mureșanu: Negrul și palidul în poezia bacoviană (p.24), Adrian Botez: Ritualul Călușarilor (p.29), Delia Pastia: Caragiale, încă (p.31)

Aforisme: Vasile Ghica: Aforisme (p.34)

Eveniment: Redacția: Festivalul Național al Cărții "Axis Libri", 23-27 mai, 2012, Galați (p.3), Patricia Lidia: Poetul Adrian Munteanu, câștigător al Premiului "La cariera" (p.27)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.35)

Grafică:

Coperta I: Oleg Shuplyak - Freud Voyeur

Coperta a IV-a: Salvador Dali - La madonna de port Iligat

Interior: Roland Florin Voinescu (foto)

www.boema.inforapart.ro

Festivalul Național al Cărții, "Axis Libri" Galați, 23-27 mai 2012

În perioada 23-27 mai 2012, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” din Galați, în parteneriat cu editura Eikon și sub patronajul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, cu sprijinul Consiliului Județului, a Consiliului Local și Primăriei Municipiului Galați, Universității „Dunărea de Jos”, Universității “Danubius”, Inspectoratului Școlar, Palatului Copiilor, Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu național, și în colaborare cu instituțiile de cultură: Teatrul Muzical „Nae Leonard”, Teatrul „Fani Tardini”, Teatrul de Păpuși Guliver, Muzeul de Istorie, Muzeul de Artă vizuală, Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, Casa de Cultură a Sindicatelor și Casa de Cultură a Studenților din Galați, a organizat cea de-a IV-a ediție a **Festivalului Național al Cărții „AXIS LIBRI”**, adresat iubitorilor de carte și lectură, atât cititori cât și creatori, editori și difuzori, care au participat în număr mare la programul generos prezentat prin diversitate și calitate.

Dedicat tuturor vârstelor și etniilor, evenimentul s-a petrecut în același plăcut spațiu gălățean devenit tradițional, pe Aleea Domnească (Zona „P”-urilor, spre Elice), unde a fost realizat un complex expozițional cu circa 30 de standuri mobile outdoor, cuprinzând produsele a circa 180 de edituri românești și străine. Târgul și-a propus să stimuleze interesul pentru lectură, să cultive satisfacția dialogului viu între producătorii și consumatorii produselor culturale specifice, dăruindu-le bucuria întâlnirii cu cei mai cunoscuți scriitori, organizând dezbateri deschise pe teme de interes cultural, aducând în atenția lor cele mai recente apariții, precum și volume îndrăgite.

La târg, editura *InfoRapArt* și revista *Boema* au fost prezente anul acesta în mod activ, implicate fiind în mai multe acțiuni: prezentare și promovare de cărți noi apărute la editura InfoRapArt de la precedenta ediție și până în prezent, lansări de cărți îngrijite de aceeași editură menționată, implicarea în buna desfășurare și în jurizarea concursului de creație literară pentru elevi etc.

Astfel, în cadrul Festivalului s-a disputat concursul de creație literară pentru elevi, sub titlul **“Scriitori de ieri, de azi și de mâine”**, concurs care a cuprins două categorii de vârstă: 9-14 ani și 15-21 ani. Devenit de acum tradițional, și anul acesta concursul s-a bucurat de o atenție deosebită. Juriul a fost compus din scriitorii: *Petre Rău*, *Angela Ribinciuc*, *Paul Sân-Petru*, *prof. Violeta Lungeanu* și *prof. Letiția Buruiană*. Acesta a notat și nominalizat câștigătorii. Câștigătorii acestui concurs și premiile atribuite au fost următoarele:

Categoria 8-14 ani

- Marele premiu: Radu-Alexandru BĂLAN
- Premiul „I.L.Caragiale” (eseu): Dragoș HOMNER
- Premiul pentru compunere/eseu: Andreea-Melania POPA
- Premiul pentru stil: Bianca Stephanie ION, Sabina ABADGERU
- Premiul pentru originalitate: Diana PETCU, Claudia-Andreea SMADU
- Premiul Revistei „AXIS LIBRI”: Elena PÎNZARU, Călin-Andrei JUGĂNARU
- Premiul Revistei „BOEMA”: Dragoș HOMNER

Categoria 15-21 ani

- Marele premiu: Georgiana STAN
- Premiul „I.L.Caragiale” (eseu): Simona-Andra DOGARU
- Premiul pentru compunere/eseu: Livia STRAT
- Premiul pentru stil: Andra-Elena CIOBOTARU, Nelu NĂDEJDE
- Premiul pentru originalitate: Milena-Maria MISTODIE, Alexandru BEZMAN
- Premiul Revistei „AXIS LIBRI”: Alexandru PĂDURARU, Emilia SORESCU
- Premiul Revistei „BOEMA”: Georgiana STAN

Revista *Boema* adresează și pe această cale sincere felicitări atât câștigătorilor, cât și tuturor participanților la acest act onorabil și convingător de confruntare artistică. Menționăm totodată că o parte dintre lucrările concurenților au fost selectate pentru publicare în paginile revistei.

Tudor PETCU

Lirismul ca mod de viață

A trăi înseamnă de cele mai multe ori, dacă nu cumva de fiecare dată, a iubi cu patos farmecul vieții, ludicul ei care învăluie cu aura specifică până la întâlnirea noastră cu Necunoscutul din noi. Nimic nu este mai important decât viața reglementată prin magia și mirajul iubirii, înțeleasă ca formă supremă de melancolie. Cât de frumos a fost totul creat!!! Tot ce avem de făcut este doar să învățăm a iubi cu adevărat, nu a avea sau a fi. De fapt, iubirea, în calitatea ei de expresivitate ființială și spirituală, ne scoate de sub tăvălugul timpului, introducându-ne într-un univers tainic al prezentului menit să ne facă să fim conștienți de propriul sine în așa fel încât să putem emana energia noastră luminoasă asupra tuturor celor ce ne înconjoară. Nimic nu este mai liric decât însăși viața, având în vedere filiația noastră divină, scopul creației Tatălui nostru Ceresc de unde noi, ca trestii gânditoare, ne tragem seva. Ce rost ar mai fi avut totul dacă simțurile noastre vizuale nu s-ar fi bucurat de acest autentic spectacol al creației ce ne încântă la tot pasul? Bucuria de a ne fi născut ar trebui să fie atât de mare încât noi înșine să putem accepta ca un leagăn trăirea rațiunii sentimentului în orizontul launtric al libertății. Cum să fim liberi dacă nu iubim? Cum să iubim dacă nu știm între ce și ce trebuie să facem distincția în fiecare moment al existenței noastre? Cum să facem o astfel de distincție dacă nici nu suntem capabili să concepem că o viață fericită și chiar romantică în expresivitatea ei, nu se manifestă decât în Gloria lui Dumnezeu, cum foarte frumos ar fi spus Sfântul Irineu din Lyon?

Sunt întrebări nu doar retorice, ci într-un fel niște metafore uitate și abandonate, care dăinuie totuși în conștiința noastră uzurpată de valul de ignoranță specifică spațiului cotidian pe care îl preferăm universului spiritual. De-am putea înțelege că viața este cea mai înălțătoare ispită din toate cele existente, atunci ne-am asuma cu cel mai mare discernământ posibil euforia dionisiacă a comuniunii noastre cu jocul creației. Dar, din păcate, noi nu dorim o astfel de comuniune, de fapt, nici nu cred că omul cotidianizat își dorește vreun fel de comuniune. Preferă să se erijeze într-un *Don Quijote*

Mercantil, a cărui voce nu este în stare să apere nimic, nici măcar un țel superficial pe care pretinde că și-l fixează.

Cât de bine și de frumos ar fi ca *être chez soi* să devină un mod de viață unanim acceptat de toți în scopul unei adecvate cunoașteri a sinelui desprins de dictatura distorsionantă a minții. În felul acesta ne-ar fi mult mai ușor să spunem un TE IUBESC ferm vieții care nu se manifestă la suprafață, ci se dezvăluie celor ce tind către cunoașterea misterului. Viața ca spectacol este înțeleasă cel mai bine într-o lumină a misterului, căci misterul este cel ce ne întâmpină la poarta credinței care ne ajută să pătrundem pe o treaptă ascendentă a *erosului* metafizic dominat prin excelență de un marasm al stării de ascundere. Spun *stare de ascundere*, întrucât erosul autentic se între-pătrunde, fie că ne place sau nu, cu facultatea poetică a izolării noastre într-un spațiu în care dorim să fim descoperiți. Iar dacă tot am adus aminte de mirobolantul rol al poetului, cred că ar fi bine să-i acordăm un rol-cheie în viața noastră cea de toate zilele, de vreme ce ne place să fim seduși și seducători la rândul nostru pe incomensurabilul tărâm al dansului cu destinul.

Un mod liric de trăire presupune o suită de sentimente și de taine pe care să le împărtășim și să le transmitem pe scena pe care Dumnezeu a pregătit-o special pentru noi în momentul creației. El este regizorul unui spectacol în nenumărate și interminabile acte în care ne sunt atribuite roluri peste roluri cu ajutorul cărora într-un fel are loc întâlnirea noastră decisivă cu bucuria, nu cu fericirea, căci cea din urmă aparține unei dimensiuni ce ne așteaptă cu brațele deschise abia după ce depășim granița sensibilă dintre Ființă și Neființă. În egală măsură suntem în această lume poeți, actori, filosofi și multe altele, însă toți avem un numitor comun: o muzicalitate a eului care ne lansează provocarea vocației iubirii în forma ei de artă a rimelor vieții. Din moment ce trăim o poveste a întunericului, la fel de bine avem dreptul să trăim și o poveste a dragostei care să ne scoată din Neantul creat de noi înșine. Important este să nu ne lăsăm robiți de ispita nimicului și de rătăcirile nesăbuitului din noi, dacă dorim să trăim aventura lirică și poetică în căutarea sâmburelui binelui inițial.

Întunericul și dragostea vor fi întotdeauna cele două extreme ale vieții noastre, în funcție de care ea capătă o anumită vigoare sau, dimpotrivă, se dizolvă până ce ajunge să fie înlocuită de o mortificare așa-zis rațională. Avem nevoie de umbrele noastre, de coridoarele esteticii și ale surogatelor metafizice, și nu în ultimul rând, de mistica definitorie a dialogului interior. Metafora vieții își va face simțită prezența numai cu ajutorul unei voci interioare care să pună în mișcare vocea exterioară, atât de necesară întâlnirii noastre cu Celălalt ce a fost inventat doar ca noi să învățăm a fi melancolici. O dată ajunși în acest stadiu al suavei melancolii, vom simți parfumul îmbietor al lirismului vieții, înțeleasă mai degrabă ca o floare a universului.

Monica GROSU

Gheorghe A. Stroia sau despre armonia unei priviri dincolo de vitralii

Dincolo de vitralii este noul volum al scriitorului și publicistului Gheorghe A. Stroia, redactorul revistei "Armonii culturale", în paginile căreia spiritul solidarității și al prieteniei literare sunt dominante.

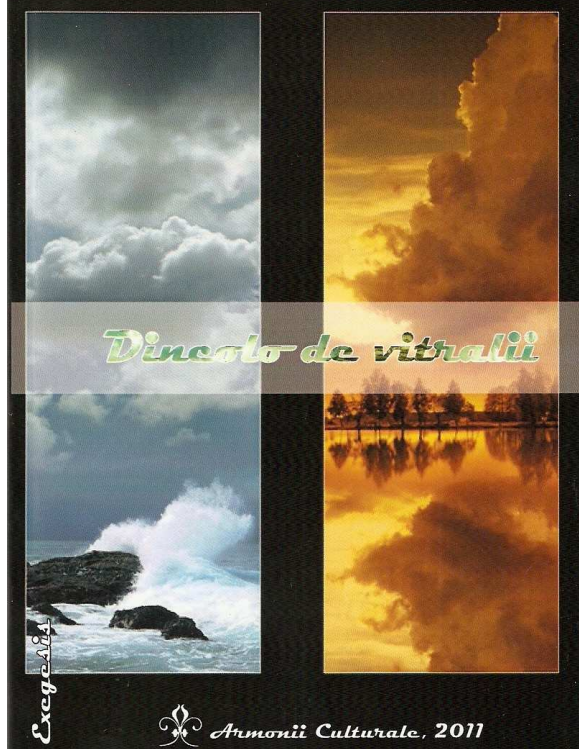
După un lămuritor "Argument", scris în virtutea simplității și generozității în Cuvânt, structura cărții mai înglobează trei segmente: I. *Sub ploile albastre ale poeziei*, II. *Prizonier al prozei - Oglinzi paralele* și III. *Cititor de scriitor*. Acestea li se adaugă o fișă de autor și un minialbum foto ce încheie imagistic templul prieteniei literare în care autorul se încapățânează să creadă, făcând abstracție de neînțelegerile, ponegririle și dezbinările existente adesea în viața și presa literară. "Nimeni nu are dreptul de a face dintr-un act de cultură, un josnic atac la persoană și, mai mult decât atât, nimeni nu are dreptul de a-și satisface setea animalică de sânge, pentru a-și demonstra ferocitatea - fie ea și din rațiuni „pur literare” ori „estetice”. Nu avem dreptul să călcăm în picioare munca nimănui, nici să ne considerăm superiori tuturor (după cum făceau inchizitorii ori cruciații), sub pretextul dreptății, de partea căreia ne place să credem că suntem. Ar trebui să ne gândim la faptul că fiecare gest pe care-l vom face, fiecare gând negativ, pe care-l manifestăm, se va întoarce ca un bumerang, împotriva noastră!" (p.6-7).

Înțelegem, așadar, că autorul rândurilor ce țintesc profunzimea "vitraliilor", ceea ce este dincolo de formă și culoare, își așază demersul sub un spectru totalmente constructiv, urând obiceiul unora din mediul cultural, și nu numai, de a răspândi în jur atotputernicia, distrugerea, intriga.

Așa cum autorul argumentează în *Cuvântul introductiv*, cartea sa realizează un inventar de cronici, recenzii, prefețe și aprecieri asupra unor volume sau studii pe care le-a citit cu aceeași abnegație pe care o pune în tot ce întreprinde pe tărâmul cultural-literar. Materialele însumate în volumul *Dincolo de vitralii* sunt scrise în perioada februarie-iulie 2011 și au fost publicate în diverse reviste din țară, majoritatea în format electronic, având astfel, nu doar acoperire națională, ci și internațională. Dintre acestea, menționăm câteva: "Constelații Diamantine" (Craiova), "Plumb" (Bacău), "Vatra Veche" (Târgu-Mureș), "Moldova Literară" (Iași), "Armonii Culturale" (Adjud), "Agero" (Stuttgart), săptămânalul "New York Magazin", revista sebeșeană româno-germană "Der Underwald", "Basarabia literară" (Republica Moldova) etc.

Predispoziția spre poeticitate se adevărește încă din paginile introductive și are menirea de a însoți și încânta lectura: "Fără frustrarea specifică firii umane, am pornit într-o căutare furibundă a poeziei autentice. Am început să caut poezia acolo unde nu aș fi căutat-o poate, niciodată: în verdele firului ierbii, în pletele vântului călător, în ochii lucitori ai stelelor, în spuma neîncrepută a viselor, dar mai mult decât atât - în sufletele oamenilor" (p.5).

Gheorghe A. Stroia

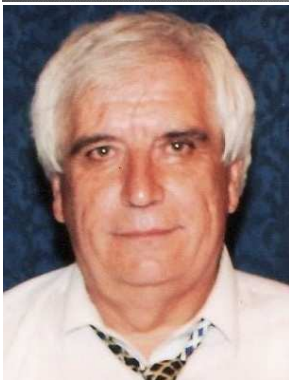

Din punct de vedere al abordării critice, Gheorghe A. Stroia practică un discurs elaborat ce parcurge periplul bio-bibliografic, deopotrivă cu cel analitic. Notațiile exegetice cultivă tonul armonios, interpretarea generoasă, abordarea eclectică, diagnosticul critic ce configurează punctele de rezistență ale operei analizate. Recuzita criticii înregistrează cu atenție semnificațiile, simbolurile, fără a omite structura sau pilonii de rezistență ai scrierilor supuse dezbaterii analitice și consemnând, de asemenea, elementul de originalitate.

După cum deja am mai precizat, Gheorghe A. Stroia este adeptul convins al scrisului constructiv, mișcându-se cu lejeritate și dincolo de canoanele critice rigide. Știe să sublinieze foarte bine eleganța unui vers, suplețea unei fraze, intuiția unei lucrări sau profunzimea unei gândiri. În acest sens, are în vedere scrieri aparținând unor autori precum: Cristian Petru Bălan, Victor Sterrom, Florina Zaharia, Constantin Severin, Ion Croitoru, George Pașa, Viorela Codreanu Tiron, Lucian Gruia, Doina Drăguț, Răzvan Alexandru Oțetea, Elena Toma, Adina Sorohan, Doina Popescu-Brăila și alții.

Prin volumul *Dincolo de vitralii*, Gheorghe A. Stroia ne facilitează o privire ce invită la o intimitate anume cu operele prezentate, mizând pe tehnica sugestiei, a misterului ascuns în spatele vitraliilor intens colorate, pe hermeneutica gestului de apropiere, conciliere și complementaritate în spațiul literar și cultural.

Llelu Nicolae VĂLĂREANU

Căzut din cer

Mă îndepărtez despuiat de frunze
cu urechea surdă la cântecul inimii
unde locuiesc păsările chipeșe
cu ciripitul plin de atâtea priviri.

Ochii adorm obosiți în orbite
și mâinile
caută cu disperare întregul.

Sunt speriat de ghearele lumii;
îmi ascund carnea sub pielea copacilor,
îmi este cu neputință să înțeleg
ce vor și fug.

N-am nici sânge atât de albastru,
să-și aducă aminte că sunt
vița nobilă a unui neam
căzut din cer cu îngerii.

Am numai lacrima unui cuvânt
la care mă tot uit
cum picură-n poeme.

Intrat în cântec

Culorile franjurate peste cochilia unui timp
absorbit de ape pe verticala nordului
ridică țârmurile în picioare.
Umbrele, care acoperă orologiile,
sunt plecate în pelerinaj
spre zodiile dintre solstiții.

La vremea amiezilor, încătușate în viori,
sunetele se sparg în pereții de sticlă.

Pe aici îmi erau pașii fără urme, între zile
amenințate de drumurile-simbol,
ca nisipurile detașate de ape
pe care se odihnește trupul iubirii.

Nimeni nu știe cum în adâncul visului
dorința e o flacăra albăstruie
care arde inima trubadurului
intrat în cântec.

Voi însera pe pajiștea apusului,
să-mi îmbălsămez inima cu câteva ierburi.
Mă voi nemuri în zidul fântâniei,
pentru salvarea unei stele
în care voi înnopta definitiv.

Negru pe alb

Mă propulsam negru pe albul zăpezii
ca o umbră hieratică pe urmele lupului
decupat din lună cu o față luminată.
Restul era întunericul care stăpânea în aer;
nu se zăreau nici caii ninsorii,
nici iepurii somnului,
cerul era un semicerc alb - negru,
căzut peste podișul cu poieni, păduri și teamă.
Stelele aveau altă preocupare:
lăsau gerul să biciuie mâinile și urechile.
Eram un ceas amorțit care-și mișcă limbile
egal, pe un cadran mat, iluzoriu.
Casa ta, cu ferestre mici și geamuri galbene,
era o părere în care mă înveleam strâns.
Am ajuns odată cu lama fierbinte
a focului din sobă care-mi tăia bucăți din suflet
și le așeza pe genunchii tăi calzi.

Mirosul sălbatic

Orașu-i nebun cu toate bisericile-n derivă,
piețele-s pline de statui negre,
oameni bolnavi prin lipsă de muncă,
nebună ești și tu, plimbându-te pe străzi,
te pipăie cu privirea cerșetorii,
siliconată de frig.

Mirosul sălbatic și cârciumile
din care se varsă valuri de fum...

Anomalie e și distracția de noapte
cu trupuri șerpuitoare.

Am vrut să știu
de ce nu se întâmplă nimic
în orașul ăsta prins bine în brațe
unde se petrec lucruri ciudate...!?

Zăpezile au pus stăpânire pe case.

Umbra se pierde dincolo de ziduri
și tu ești o nalucă.

Clipele, deja moarte,
numai viața le poate îndepărta-
când iese din omăt.

o înțelegere târzie

femeia este unica minunăție
universul este doar o construcție
pe care nu poți să o termini

surâsul
nu poate fi adus acasă
să te culci cu el în pat
până se plictisește și pleacă

nu pot crede
cum ne-am îndepărtat unul de altul
și nu mai ștergem sufletul cu buzele lipite

înțeleg
cât de repede se petrece totul în viață
încât am neglijat cuvintele
care apropie munții

Adrian RACARU

Scrisoarea lui Noe

Doamne,
după cum știi eu sunt bine sănătos
dar toate dobitoacele sunt pe cale de dispariție
și fiii și fiicele mele
s-au înmulțit cu necuviință
mult prea mult fără rost...

dar ce mai tura-vura
până și Biblia este amendată
deși lumea are sens unic
se pierde mult din vedere
vremea de apoi
se face acolo o confuzie
cu sensul giratorio
păcătoșii se invită unii pe alții
și se creează altercații
deși toate ieșirile sunt clare
și albastre...

Așa că uite ce-ți propun
ca să nu-i mai irosim
cu sofisticatele lor obiceiuri
înnoiește calea
și fă-o drum galactic!

Eternul discurs despre vânt

lumea e grăbită de lume
descendența ademenește
orgolii succesore
și amintirile se înăspresc
ca mustul cel harnic
pentru însetata uitare
și schimbătoarele jocuri
copilăria va multiplica
insula, continentul sau planeta aceea
dezmiardată și hulită
din care am fost extrași
cu diferite unelte ale viitorului
pentru a slugări cu abilități nebănuite
pofta timpului vânător
și pentru care
între nebunie și înțelepciune
oamenii mari țin
elocventul discurs
despre vânt
toate pânzele - Sus
drept așa spre ziua
fără sfârșit

Căruța care mă poartă

Tata nu a avut ce să ne lase moștenire
Decât o căruță
O căruță în care
Viața lui a trecut
Prin război și foamete și s-a dus
Și la deal și la vale
Era un simplu țăran
Avansat în CAP
În grad de conductor
De atelaj sau simplu
Conductor că în sat nu erau cheferiști
Iar mama, mama muncea la cultura mare

Ani au trecut și
pentru a pune punctul pe i - istoric
fiecare generație probează,
ajustează și degradează
propria revoluție (ca să nu se creeze confuzii
între generații) a venit revoluția,
economia de piață și capitalismul căpcăun
cine să mai aibă grijă și de căruță
dar într-o zi sugrumat de remușcări
când reflectam că tata ne dăruise lucrul
cel mai de preț pe care l-a avut
și de care s-a îngrijit fără odihnă
toată viața,
mi-am simțit sufletul
cum se prelinge ca o nălucă fierbinte de ceară
tata nu ne-a lăsat o simplă căruță
ne-a lăsat
Căruța Soarelui: RA caru

Pasajul tulburat

Suntem o trecere
de umbre de zvonuri
oarecum verticali
în dorință
înaripați
prin crucificare
Celebrăm Înălțarea
ca pe un exercițiu
de visare
pentru a
tulbura
pasajul eternității
cu îngeri și cifre

Răspunsul nepereche

dincolo de dealul căpățâniei
infinutul a excomunicat
disperata lui nesimțire
și
de sub lepedea învierii
lumina necunoscutelor focuri
a înflorit și a înmiresmat
cereasca bucurie
a iubirii

Ion IONESCU BUCOVU

CARAGIALE ȘI EMINESCU

În toamna anului 1868 Caragiale era elev la cursul de declamațiune al lui Costache Caragiali. Avea numai 16 ani, un tânăr bine legat, cu studiile întrerupte și pus pe căpătuială.

În anul 1868, adunat de pe drumuri de Costache Caragiale, Eminescu se atașază de trupa lui de teatru. Văzând în el un copiator de texte excelent, cu un scris impecabil și iubitor de teatru, Costache Caragiale îl angajează ca sufleor și copist la Teatrul Național.

Soarta face ca acum să se întâlnească cei doi mari scriitori, Caragiale și Mihai Eminescu.

Întâlnirea lor e unul din cele mai frumoase episoade ale vieții noastre literare. Un adolescent, cu studii întrerupte, setos de cultură, aruncat prea devreme în vâltoarea vieții, e pus față în față cu un tânăr pribeag, fugit de acasă, răzvrătit contra școlii și găsimd timp, între munci istovitoare, să-și înzestreze sufletul cu o comoară de cunoștințe.

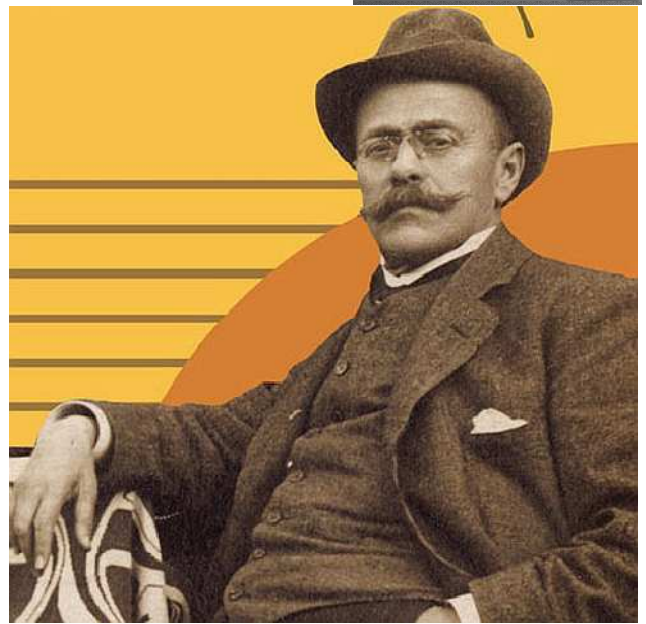
Cu doi ani mai mare decât Caragiale, Mihai se investește în ochii acestuia ca un tânăr de excepție. Eminescu îi apăruse frumos ca o sculptură antică sau ca un sfânt hărăzit muceniciei. Cu un temperament pasionant, cu alternanțe de euforie și tristețe ce-i caracteriza vârsta adultă, rămâne impresionat de personalitatea lui. "E prea frumos să fie adevărat!" avea să exclame Caragiale mai târziu, aducându-și aminte de întâlnire.

Și lui Eminescu figura lui Caragiale la 16 ani i s-a părut a fi a unui dandy îmbrăcat bine, cu multe cunoștințe literare, dar și un mare iubitor de teatru. Acum în această sesiune teatrală dintre anii 1868 și 1869 s-a înfiripat marea lor camaraderie. Peste toate deosebirile de temperament, care vor fi fost net conturate, îi va fi unit o egală pasiune pentru literatură.

Câte discuții s-au depănat între dâșșii, în ceasurile lor libere, petrecute laolaltă, între două spectacole sau în dosul scenei, ne putem închipui. Pasiunii pentru idei a lui Mihai se potrivea demonul dialectic al lui Ion Luca, iscoditor, iubitor de contraziceri, dar și de cultură.

Caragiale a fost martor și la plecarea lui Eminescu la Viena, însoțit de fratele său, Iorgu. De aici înainte se vor fi întâlnit ocazional poate, dar nu mai sunt date care să ateste legăturile lor. Între timp Eminescu se distinge prin cultura lui, prin poeziile scrise și publicate la "Convorbiri literare". Maiorescu îl laudă în "Direcția nouă" (1872), punându-l imediat după Alecsandri. Să fi stârnit aceste succese ale poetului invidia lui Caragiale?

În toamna anului 1877, Eminescu vine la ziarul "Timpul" în București adus de Maiorescu. Având nevoie de redactori, Eminescu se grăbește să-l cheme în redacție pe Caragiale, spunând că un altul mai bun ca el nu există în tot Bucureștiul. Se vede treaba că

Eminescu îi urmărea mersul lui la ziarele „Claponul” și „Calendarul Claponului” sau la „Ghimpele”. Primele articole ale lui Caragiale de la „Timpul”, „Național-liberarii” și „Liberalii și conservatorii” nu au darul să atragă atenția șefilor junimiști precum articolele lui Eminescu.

Slavici, care lucra împreună cu cei doi la ziar, ne-a lăsat cele mai prețioase amintiri despre atmosfera redacțională și despre prietenia dintre Eminescu și Caragiale. Cu „Roma învinsă”, Caragiale pătrunde la Junimea. Cu talentul său scenic, a prezentat junimiștilor piesa aproape jucată de el, mimând, gesticulând și rostind apăsat vorbele, dând întâietate graiului vorbit asupra limbii literare. Cei trei puseseră la cale să scrie și o „Gramatică”, împărțindu-și rolurile, Eminescu - etimologia, Caragiale cu sintaxa și Slavici cu topica, proiect care nu s-a finalizat niciodată. Ca să învețe de la Eminescu, Caragiale juca rolul lui „gică-contra” tratând drept moftangii pe Kant și pe Schopenhauer, ascultând pe Eminescu cu adevărate lecții de filozofie. După ceasuri lungi în redacție ei se căutau și prin oraș, izolându-se la nesfârșite taclale. Cei doi își câștigaseră întâietatea și la „Junimea”, unde, cu toate că erau cei mai tineri, dobândiseră un adevărat prestigiu prin precizia și fermitatea vederilor critice. Eminescu se mulțumea cu încuviințarea lui Maiorescu și se bucura de admirația mută a lui Caragiale, „Las' c-a tăcut și hâtrul de Caragiale!” Slavici ne spune că „era o plăcere nu numai pentru dâșșii ci și pentru oricine care vedea cum petrec împreună”.

La ziarul „Timpul”, Caragiale trăgea mâța de coadă, lăsând beleaua mai mult pe Eminescu și Slavici.

După ce a participat câțva timp la ședințele „Junimii” din București, își schimbă atitudinea dintr-o dată și-l atacă și pe Titu Maiorescu, care l-a primit în casa lui și l-a publicat în revistă. Ține conferințe împotriva-i, deși mai târziu l-a lingușit prin telegrame. Marele critic l-a calificat „canalie” și n-a mai vrut să aibă cu el decât relații „literare”.

Caragiale era un „graeculus” înfigăreț și foarte

(continuare în pag. 9)

agil. Observând că nu-i poate întrece pe Eminescu în poezie și pe Slavici în proză, el se axează pe comedie, continuând pe Alecsandri, sfătuit și de Eminescu, care văzuse în el un bun comediant. "Junele pesimist, sceptic și cinic" - cum îl caracterizase Eminescu, se desfășura în voie. Lipsit de scrupule, persiflant, dărâmtor de valori, indiferent la morală, zeflemist, negativist din principiu, polemist redutabil, încrezut peste măsură în puterile lui, Caragiale nu se putea să nu intre într-un conflict iremediabil cu Eminescu, om de altă talie etică și artistică.

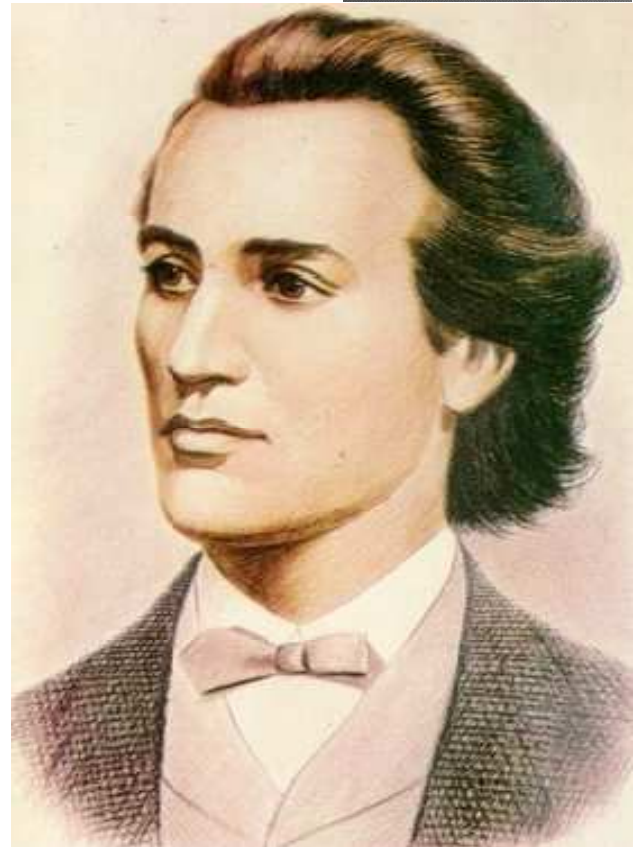
Primul conflict deschis cu Eminescu a fost atunci când Caragiale i-a sustras niște acte compromițătoare pentru Costache Roseti din sertarul ziarului Eminescu și i le-a dat "andrisantului". După opt zile de absență din redacție, Caragiale este numit inspector școlar cu 800 de lei pe lună de către „andrisant”.

Colaborarea lui Caragiale la „Timpul” s-a prelungit din primăvara anului 1878 până la mijlocul anului 1881, când a trebuit să părăsească redacția, silit din motive pe care numai el le cunoaște. Istoriografia literară ne vorbește și de ruptura prieteniei dintre ei, la mijloc fiind mai multe cauze, dar cea mai plauzibilă rămâne femeia care juca un rol dublu pentru Eminescu, adică Veronica Micle. Pe Veronica Micle, Caragiale o cunoscuse prin intermediul lui Eminescu, cu ocazia vizitelor ei la București. Femeia era frumoasă și atrăgea atenția bărbaților, mai ales lui Caragiale, care era un amoretz tip Rică Venturiano. Ocazia se ivește tocmai când Eminescu este în conflict cu Veronica. Numirea lui Caragiale ca revizor școlar pe județele Neamț-Suceava în anul 1881 cade bine dramaturgului, care-și găsește consolare în casa femeii, fie la Târgu-Neamț, fie la Iași. Cei doi au întreținut și o corespondență, dar Caragiale, fiind un om secret în materie de amor, a rupt scrisorile de la Veronica. Și nici Veronica nu le-a păstrat pe-ale lui. Dacă le păstra, poate posteritatea avea să cunoască mult mai multe taine din relația lor.

Numit revizor școlar pe circumscripția Neamț-Suceava, I. L. Caragiale o asaltează pe Veronica Micle cu atențiile lui de amoretz și veștile sale proaste despre Mihai. Fostul prieten îl critică pe Mihai față de ea tocmai în perioada când femeia trecea printr-o epocă de supărare cu poetul. Scipione Bădescu îl pune în gardă pe Eminescu despre legăturile lui Caragiale cu Veronica la Târgu-Neamț, legături fanteziste și exagerate de informator. Veronica l-a primit pe Caragiale în casa ei și l-a ascultat. L-a rândul ei, i-a destăinuit și ea secretul despre "boala" lui, "păcat" pentru care Eminescu o iartă. Eminescu s-a manifestat de mai multe ori „într-un acces de gelozie!” față de Caragiale. Se spune că chiar ar fi vrut să-l împuște cu un pistol pe care i-l fluturase pe la nas.

Nu l-a iertat însă niciodată pe Caragiale pentru comportarea sa și i-a cerut să restituie scrisorile primite de la Veronica. O asemenea scenă dură se întâmplă chiar într-una din ședințele Junimii, în casa Kremnitzilor, de Crăciun, când cei doi scriitori se ceartă ca la ușa cortului, "dimpotrivă, Eminescu și Caragiale certându-se unul cu altul" (Măiorescu).

Veronica nu era disponibilă să facă "prostia" de a se îndrăgosti de Caragiale, Junimiștii, în frunte cu Titu

Maiorescu, încurajau această dihonie, pentru a-l despărți pe poet de femeia iubită, mai ales că Eminescu îi propusese căsătoria. Titu Maiorescu merge mai departe și insinuează o intriga specifică lui Caragiale cum că dramaturgul "i-a înșirat pe toți prietenii intimi ai doamnei Micle, printre care și el însuși”.

Duiliu Zamfirescu, într-o scrisoare către Titu Maiorescu, îl caracteriza astfel pe Caragiale: "Ce păcat că nu se poate face nimic dintr-un asemenea om! Firea l-a înzestrat bine și viața l-a tentat cu toate prefăcătoriile și bunurile ei: a fost sărac, a fost bogat, a avut slujbe, le-a pierdut; o fi iubit probabil și o fi fost iubit, niciodată nu și-a uitat menirea, pe care cel ce l-a zămislit se pare că i-a suflat-o la ureche, după ce l-a gătit, zicându-i, cu un picior în spate: „du-te să fii trivial!”

La moartea poetului, printre necrologul lui Caragiale, străbate un sentiment de regret, un fel de mea culpa, pentru ce i-a făcut poetului.

Cu toată bârfa lumii, Eminescu a fost alături de Veronica până la sfârșitul vieții. O fotografie, descoperită recent, îl arată pe Eminescu lângă femeia iubită ieșind de la teatru, chiar cu un an înainte de a-și da obștescul sfârșit. Iar zeflemistul Caragiale în față duelează cu actorul Ștefan Iulian, departe de fostul său prieten din tinerețe.

Petre RĂU

Poezia - cel mai durabil prieten

Mihaela Meravei intră, cu acest volum de versuri, într-o etapă nouă a vieții sale, aceea a poetului care debutează editorial. Fiindcă asta înseamnă această carte a sa, pe care o intitulează în mod plăcut "Viața pe verticală". Desigur, volumul, așa cum se întâmplă cu toate cele care apar în ziua de azi, nu va întâmpina niciun fel de rezistență dârză, nu va exista nicio ostilitate, fățișă sau nu, a criticilor, așa cum odinioară se petrecea, de exemplu, pe vremea lui Nichita Stănescu, sau a lui Marin Sorescu, ca intoleranță la orice element artistic sau de altă natură ținând de creația literară.

Și chiar dacă am mai fi în acele vremuri, tot nu am fi asistat la o opoziție majoră a criticii literare. Nu în cazul volumului de față care - după părerea mea - este scris dacă nu în spiritul exigenței și rigorii poetice, cel puțin la un nivel înalt al sincerității și confesiunii. Pentru că, de ce nu, poezia modernă de azi, întruchipând forme în care scrisul deliberat, autentic, dezvăluitor, pornit de la cea mai integră confesiune este, după câte se pare, dacă nu cea mai potrivită, atunci cu siguranță cea mai aplicată.

Așadar, din punctul de vedere al scrisului, autoarea se află în prima sa etapă estetică. Este pentru prima oară când o vedem împărțându-ne câte ceva din crezul său artistic, deși eu personal, dar și mulți alții, am mai întâlnit-o pe poetă pe cel puțin un site/cenaclu literar. Deci, am putea bănuși că a avut timp ca, în medii propice, în ateliere de creație, să-și formeze un stil de început, să încerce să se exprime mai cu aplomb artistic și să capete suficiență experiență și încredere în expresia scrisului său.

Deși singură ne mărturisește că "*obsesia mea pentru cuvinte / nu este răsplata unui talent cultivat*" (ca să o iubesc pe ea), poeta ne dezvăluie, deloc întâmplător, zveltețea și ingeniozitatea sa artistică, poetică, aplicând forme tehnice uneori surprinzătoare, care conferă versului său o doză certă de atractivitate și ospitalitate. De altfel, în același poem, autoarea este nevoită să recunoască faptul că, în cele mai tainice unghere ale spiritului, ea se confundă pe undeva cu poezia: "*(poezia) // o iubesc pe ea... / pereche a sufletului meu*".

Dacă într-un poem precum "cum vrei să împrăvălesc" întâlnim termeni mult prea pretențioși și aspri ("ploi de gheață", "doruri reumatice", "suflet astmatic", "glazurare cu ceață", "geruire", "dinți de soare", "cojoc de omăt" ș.a.), în schimb, ca un fel de compensație, în poeme precum cel intitulat "Renaștere" sensibilitatea artistică își face din plin efectul și se revarsă cu blândețe asupra noastră: "*mă trezesc din hibernare / când aud ghiociei / cum despică zăpada*".

Îndrăgostită de poezie în cel mai evident mod cu putință, autoarea nu se poate abține să nu ne împărtășească bucuria din sufletul său atunci când o

întâlnește: "*prin camerele inimii / copilul din mine gângurește / poezie*" (respins de cei din jur).

Poetul este destinat să fie mereu nemulțumit de el însuși. Mereu versul său se ascute până ajunge la perfecțiune, la forma la care cititorul nu mai are nimic de adăugat și atunci satisfacția acestuia va deveni una cu cea a creatorului. Toate aceste substraturi ale poematicii sunt mărturisite cititorilor, uneori cu deschidere, alteori sub mantia abscunsului. În poezia Mihaelei Meravei, însă, elemente de ars poetica apar destul de frecvent. De altfel, poeta, sinceră cu ea însăși până la cele mai fine detalii, nu se sfiește să ne spună ce crede despre lume și viață și, mai ales, despre rostul poeziei: "*sentimental autentic / îți angajezi talentul / în slujba unei afrodite / din simfonia cuvintelor*" (Reformă sentimentală).

Iată iarăși un crez artistic, relatat în versuri de o subtilitate profundă, într-un poem citat aici în totalitate: "*din nopți prea albe / să le pot dormi / mă mut în casa sufletului / unde și-au lăsat amprentă / cuvintele fără timp / înflorite pe ram de roșcoviș / crescut în mine ca trup / din trupul poeziei / ce vine din adânc / vindcătoare / apă vie*" (Apă vie). Este poemul care dezvăluie și o anumită identitate între preferințele autoarei și cele ale prezumtivilor săi cititori.

Poeta este tentată să împreuneze resursele visului și imaginației cu lucruri și fenomene reale. Efectul pe care îl obține este direct proporțional cu dificultatea unghiului de privire, cu neașteptatul posturii: "*din suflet ți-ai făcut culcuș / să-mi pot odihni neodihna*" (poezie).

O haină nouă este întotdeauna un prilej de bucurie a sufletului. De aceea, asocierea cu cel mai frumos și aspirat anotimp pare a fi un lucru așteptat cu emoție: "*doar... îmbracă-te cu mine / să înflorim împreună / o veșnică primăvară*" (o veșnică primăvară)

Fără să nesocotească atributele exigenței, autoarea își trăiește cu intensitate propriile angoase în căutarea îndărătnică a răspunsurilor pe care le așteaptă în legătură cu zădărnicia ontologică: "*și eu / păstrăv încăpățânat / mă lupt cu pietrele / împotriva deșertăciunii*" (împotriva curentului). Pe de altă parte însă este conștientă că, de fapt, marile adevăruri i se cuibăresc în propria-i ființă și doar trebuie să capete înțelepciunea trebuincioasă dezvelirii însemnatelor și mult așteptatelor clarificări: "*cotrobâind prin canionul cunoașterii / să aflui înțelepciunea / m-am ancorat în*

(continuare în pag. 11)

punctele cardinale / ale sinelui" (Stand by). De altfel, acest din urmă poem ar putea fi un exemplu de respirație împăcată a sufletului de poet al Mihaelei Meravei.

Poezia de dragoste este și ea o temă de substanță a prezentului volum. Pornind chiar de la revărsarea iubirii către semenii: "cu firul înțelepciunii / îmi cos umerii / prea mici să ducă / balanța judecătorului..." (Iubesc oamenii...) și continuând cu transhumanța dorului în variante autohtone: "păstori din tată în fiu / urcăm iar iubirea / pe pajști... de munte" (Transhumanța sentimentelor), eul liric se mistuie sub aproape toate canoanele știute ale pasiunii, inclusiv atingând nuanțe de suferință și strigându-și uneori disperarea și neputința în fața destinului neiertător al dragostei neîmpărtășite: "mi-e lipsă de tine / e ca o durere / ce zace / se zbate / și țipă în mine" (Mi-e).

Fiind totodată și poeta ilustrării obiectelor la modul frust, fără a substitui obiectul, natura, chiar și epicul și pretextul exterior, cu reflecția și emoția solidificată, autoarea figurează diverse situații, pune în scenă sentimente, pune în ecuație stări de spirit (în general cele care îi aparțin), ba chiar regizează și idei. Dacă uneori apelează la metafore de nuanță: "în pădurea mușilor / nu se mai aude țiuitul vântului" (respins de cei din jur), întâlnim însă și împletiri de imagini dense, fără vreo intenție evidentă de a delimita granițele dintre vis și închipuire. Filosofia poetei pare a fi una trăită, o perpetuă interogație asupra condiției umane și, în particular, asupra condiției artistului: "dezbrăcați de inhibiții diurne / holograme nude / împletim gânduri interzise / robiți de pasiunea zorilor / stropim toamna / cu uleiuri esențiale" (Robiți de toamnă). De altfel, poeta nu se lasă ușor impresionată și subliniază doar tangențial vreo stângăcie a universului întâlnită în calea sa.

Autoarea ne demonstrează că are și veleități artistice exotice, încercând, sporadic, și unele compoziții de inspirație niponă: "flori albe de măr / pe clădiri în cutremur - / oamenii singuri" (trei ori haiku).

Mihaelei Meravei nu-i trebuie deloc un exces de fantezie ca să ne facă să-i citim cu plăcere versurile. Iată, de pildă, cum își definește, în mod magistral, mama: "Surâde cerul când / pe palma tremurândă de timp / presară firimituri albe, / vrăbii și porumbițe se adună / ciripind sărbătorește" (Deosebită dintre toate). Sau cum își surprinde propriile-i simțiri îmbătate de aromele de neuitat ale copilăriei: "aroma de pâine caldă mă urmărește, / îmi este nesfârșit de tine / plămădă a trupului meu" (sogn alb și aromă de pâine coaptă). Sau, încă, iată cum poeta știe să ne vorbească despre un paradis văzut numai de ea, cu mult mai distins ornamentat decât așa cum îl știm noi: "Edenul împodobit / cu bonsai" (Lumea mea).

Poezia din acest volum de debut este o poezie care respiră complet a suflet, a interior, a apăsare pe inimă, toate acestea potrivindu-se aproape identitar cu celebra vorbă a lui Marin Sorescu: "Suflete, bun la toate".

Aflată la început de carieră în acest domeniu, poeta Mihaela Meravei ni se prezintă ca o artistă a versului agreabil, care se apropie cu pași hotărâți de cristalizare și care, cel mai probabil în volumul său următor, ne va oferi complet dovada maturității sale poetice.

Vlad ANDREI

Mancando

E iarnă pe Istru de ceva vreme
De-ngheață și apa, și vinu-n pahar,
Nici ceasul în bătai nu mai geme
Și zgomote sumbre vin din clopotar.

Și ninge, și ninge - satul îngroapă,
De-o viață pe stradă tot cerne,
La streșini caii cei albi se adapă,
Iar biserica-i în ghețuri eterne.

De Crist, pe uliți, nimeni nu spune,
Iar preoții spre case merg rătăciți;
Și ninge, și ninge - zăpada se pune,
Tribunii spre dealuri fug îngroziți.

Antiodă

Să mă pierd în cărți și vise
Și în lanuri lungi, pustii,
Ori în mii de uși deschise
Ori în gânduri cu stafii.

Să văd tot ce mi s-arată,
Și prin beciuri să cobor,
Să beau apa ce mi-e dată
Și să râd încetișor.

Ca apoi, de timp pierdut,
Prin livezi să rătăcesc
După punctul de-nceput,
Punctul calmului ceresc

Cu lumina-mi în priviri
Să mă mir, să mă jelesc:
Cum de v-am pierdut, trăiri,
Și pe tine, calm ceresc?

Observație

E zgomot și lume la poartă,
Apa pe geamuri tot intră
Și tabla în ploaie se saltă,
Iar șoareci coboară pe grindă.

Pereții-n pământuri coboară,
Prea multe gânduri și ispite,
Vin morții-n sunet de fanfară
Și ușor și grinda se desprinde.

Pe aici mai bate doar vântul,
Doar el și apa cea rece,
Apă ce-ntunecă și gândul
În furtuna ce nu mai trece.

Eu nu mai am nicio casă,
Nici locuri pe unde să vin,
Nici oameni la poarta cea trasă,
Doar așteptarea noului chin.

Ion TUTUNEA - HERCINICUL

PERSONALITĂȚI TULCENE

de Iosif Colcer

Editura „Karograf” – mai nouă în peisajul publicistic tulcean prin eforturile depuse, de la o tipăritură la alta, prin munca susținută a d-nei Rodica Căliman, încearcă să ridice ștacheta editorială la niște cote calitative apreciabile din punct de vedere al modului de prezentare a cărții.

Ne vom ocupa aici, de lucrarea binecunoscutului autor **Iosif Colcer** care a început să deznoade ghemul amintirilor despre personalitățile tulgene cunoscute în vasta lor activitate didactică, el însuși ajungând o personalitate tulceană provenind dintr-un biet copil de trupă, hrănit mult timp cu pâinea amară și neagră a sărăciei.

Cele 42 de personalități prezentate în carte, cu o dragoste sinceră, recunoscută de la bun început, sunt oameni de știință de renume național și internațional, ingineri, medici, profesori, artiști plastici, muzicieni care au trăit și muncit în mod exemplar în Tulcea: români, lipoveni, ucraineni, greci, germani, turci, evrei, macedoneni, armeni, etc. deci oameni de cele mai diferite naționalități, dar pe care îi unește omenia. Prin „**Personalități tulgene**” autorul înțelege nu numai personalitățile născute pe pământul județului Tulcea, ci și provenienții sau „veneticii” - cei născuți în alte părți ale țării, dar veniți și stabiliți aici, pe deplin asimilați de comunitate.

Aminirile se derulează de la prefectul județului Tulcea, **Ioan Nenitescu** - cunoscut poet, participant activ la Războiul de Independență, profesor de istorie și pedagogie, doctor în filozofie și pedagogie, publicist, colaborator permanent al revistelor „Convorbiri literare”, „Albina” și „Revista Nouă”, membru activ al Societății „Junimea” și până la multîndrăgitul „om bun” al tulgencilor, **Dumitru Ivanov** - Director General al Șantierului Naval Tulcea, „om de pus la rană”, „cel bun ca pâinea lui Dumnezeu” sau „Sfântul Mitică Blajinul”. Cartea continuă cu **Grigore Antipa**, care a fost un pilduitor pentru contemporani și este un îndrumător pentru generația de astăzi. În calitate de Administrator al Pescăriilor Statului între anii 1895-1914, ca inspector al Pescăriilor din întreaga țară a inițiat Legea pescăriilor adoptată în 1896 și a elaborat textul legii din 1906, legi îndreptate împotriva abuzurilor unor arendași ai bălților, cherhanagii proprietari de unelte pescărești, care ignorau cele mai elementare cerințe ale protejării mediului natural și regenerării fondului piscicol. A înființat o fabrică de celuloză din stuf, a pus bazele Institutului de bioceanografie din Constanța, a inițiat înființarea unor Școli profesionale pentru pescuit în deltă etc.

Urmează marele geolog, geograf și pedolog **Gheorghe Munteanu-Murgoci**, **Constantin Moisil** – întemeietorul Școlii Numismatice românești, profesor la Liceul de băieți din Tulcea; **Constantin Brătescu**, geograf istoric și etnograf - despre care Simion Mehedinți scria cândva: „Putem afirma fără teamă de eroare că de la Herodot părintele geografiei și etnografiei, nimeni n-a privit cu mai multă înțelegere, ținuturile Dunării de Jos decât geograful și etnologul Constantin Brătescu... A fost un fel de preot al strămoșilor săi de lângă mare, care a închinat ținutului dintre Dunăre și Marea Neagră o grijă mai plină de pietate decât oricare alt geograf, fie român, fie străin.

Jean Bart - pseudonimul lui Eugeniu P. Botez,

căpitan de port și comisar maritim la Sulina, autorul volumelor „Datorii uitate” și „Europolis” - tipărit în numeroase ediții, cea mai importantă operă a sa - roman care evocă viața orașului multinațional Sulina în primele decenii ale secolului al XX-lea. George Călinescu aprecia opera literară a lui Jean Bart astfel: „Arta lui este de o fermecătoare simplitate. Nu e nimic decât o apă întinsă, albastră, statică în totalitatea ei și mișcătoare în fiecare punct, fără subiecte mari, fără podoabe mari, plină de finețe în percepția pe care o traduce sau dimpotrivă lucioasă prin stil, acolo unde fenomenul e de obicei întunecat, nu e decât un element clar, fluid ca sticla și ca cerul”.

Panait Cerna, cel mai important poet dobrogean de până acum, ocupă numai patru pagini în semn de omagiu, pentru că despre marele poet - autorul „Liricii de idei” s-au scris volume întregi.

George Georgescu - genialul muzician, al cărui bust a fost ridicat la Sulina, orașul natal, și la Liceul de artă din Tulcea care îi poartă numele. La trecerea în neființă a marelui muzician, George Călinescu consemna: „În fața și în incinta Ateneului, George Georgescu merită un bronz grandios care să sune când îl lovești cu degetul, sonor ca și sufletul lui”.

Ion Jalea - autorul statuii lui George Enescu, situat în fața Operei Române, despre care Petru Comarnescu spunea: „Lirismul enescian și-a găsit cuvenita corespondență în lirismul lui Jalea”, iar statuia ecvestră a voievodului Mircea cel Bătrân domină în toată măreția ei impunătoare, scrutând zările, în Piața Civică din orașul nostru.

Alexandru Ciucurencu - cel care a drumuit pe cărările artei, cu toate greutățile, necazurile și privațiunile vieții, iar după absolvirea Școlii primare își ajută familia muncind într-o cărmidărie, într-o ceainărie, într-un atelier de cizmărie și, în sfârșit, la 13 ani ca ajutor de zugrav de biserică.

Întâlnim în carte date despre **Mihail Moruzov**, asul spionajului și contraspionajului din România; **Nicolae Georgescu-Tulcea** - avocat, senator de Tulcea, prieten cu Virgil Madgearu, Iuliu Maniu, Mihail Ralea, Nicolae Titulescu; **Traian Coșovei** și Victoria Mihăileanu-Ștefănescu, sensibilă poetă care și-a preșimțit moartea în volumul „Soare cosit” apărut postum și din care cităm un fragment:

„Fiule, voi dormi într-o umbră,
La capătul acestui răsărit
Și toate zilele cu care strălucesc
Vor fi acolo soare cosit.
Și vor cădea din mine privirile
Și vor pleca din mine uimirile
Și-mi voi închide în gură de lut
Psalmul iubirilor neîncăput.
Voi respira pomenirea de sfere
Tot lunecând în marea tăcere...”

Lucrarea este însoțită de fotografii ale celor 42 de personalități, reproduceri ale pictorilor tulgenci și fotografii tematice. Este o lucrare bine gândită, ușor de citit, scrisă într-un stil accesibil și plăcut. Așteptăm, cu interes, următoarea carte aflată sub tipar la Editura „Karograf”, intitulată „Amintiri din Maroc”.

Violeta MORARU

**Paul Sân-Petru. Alchimie lirică.
Iași: Tipo Moldova, 2012, 608 p.**

Personalitate complexă a actului artistic de pe meleagurile dunărene, domnul Paul Sân-Petru lansează, în cadrul celei de-a IV-a ediții a Festivalului Axis Libri, antologia *Alchimie lirică*, apărută anul acesta la editura Tipo Moldova din Iași, în colecția *Opera Omnia. Poezie contemporană*.

Lucrarea este o selecție din cele mai valoroase poezii publicate de autor de-a lungul întregii perioade de creație, întinsă pe mai bine de o jumătate de veac.

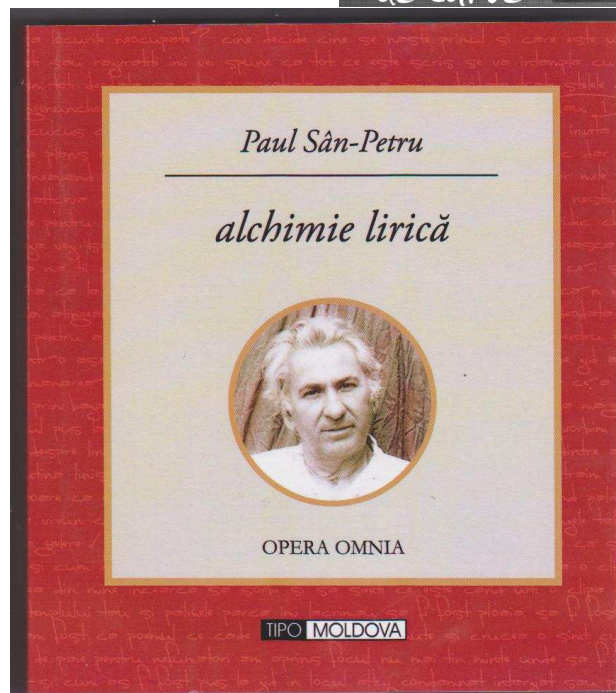
Artist polivalent - poet, prozator, sculptor, muzician și pictor - medicul Paul Cioriciu, alias Paul Sân-Petru, ne invită la un festin liric de o sensibilitate profundă, la o fiestă a creației sale, în care poetul ară întinderile albe ale hârtiei și seamănă printre brazdele imaculate cuvinte încărcate de semnificații, frânturi de gânduri care îl plasează, fără puțință de tăgadă, în centrul fenomenului poetic gălățean.

Autorul apelează de-a lungul celor cinci decenii de activitate literară la o diversitate de teme care reflectă transformările sale interioare, transpuse într-o „evoluție tematică de la o poezie a destinului uman integrat naturii spre o creație de meditație religioasă” - așa cum apreciază Aureliu Gociu în prefața volumului.

Dacă la începutul activității literare nu lipsesc eul profund, amintirea perioadei copilăriei (în volumul „Anotimp”), scurgerea ireversibilă a timpului (în lucrarea „Cumpăna soarelui”) sau memoria părinților (în „Poeme creștine”), tema principală în perioada maturității poetice devine credința profundă, prezența lui Dumnezeu, versurile din volumul „Poeme creștine” sau cele din lucrarea „Poeme satanice” fiind încărcate de spiritualitate religioasă și reflectând renunțarea la sine a artistului, victoria Binelui asupra Răului sau „expresia neputinței omului de a-și arăta iubirea față de Dumnezeu”: „Unde-s Doamne răzvrățiții,/cei ce s-au văzut că nu-s/cei ce s-au temut să creadă/și-au bătut cu munți de pietre/pe cei strănși lângă Isus?”.

Poet de o sensibilitate deosebită, Paul Sân-Petru reușește cu o îndemânare uluitoare să transleze cu măiestrie în poeziile inspirate de picturile marelui artist Nicolae Grigorescu un tezaur cromatic inestimabil, poemele cuprinse în volumul „Alchimia muzelor” fiind de o reală valoare literară. De altfel, pentru acest album de picto-poezie autorului i-a fost conferit în anul 2009 Premiul Special al Juriului la Salonul Internațional de Carte, desfășurat la Iași.

Maestru în ale poeziei, Paul Sân-Petru ne impresionează prin versuri de o muzicalitate deosebită atunci când apelează la tehnicile poetice clasice, utilizate tot mai rar de poeții contemporani. Duplele rondeluri în coriamb din volumul „Mersul în vârful peniței” - poezii cu formă fixă, construite într-o formulă proprie (trei strofe de câte 8, 8 și 10 versuri fiecare) - se remarcă prin originalitatea metaforelor și prin încărcătura emoțională pe care o transmit: „Ziua s-a străns/toată-ntr-un ceas de oprire”; „Plouă-n trei nopți/aur din lada lunii”; „Zumzet stelar/ochiul plutind într-un zumzet/trece-un poet/dără de imn în iubire”.

Versuri de o profunzime deosebită întâlnim și în micropoezile religioase prezente în volumul „Carul de biruință” - „haiku neconvenționale” - fiecare dintre ele constituind o „megarugăciune”, după cum apreciază Florin Lăiu.

Întreaga creație sânpetriană reflectă starea sufletească a unui poet romantic, de o sensibilitate profundă, care, așa cum afirmă criticul de artă Valentin Ciucă, „surprinde veșnicia unei clipe și frumusețea eternă a unei vibrații colorate”.

Foto: Roland Florin Voinescu

Vasile POPOVICI

Sete de albastru

Mi-e sete și dor de senin
de albastru,
de-o parte infimă
de-albastru,
atât cât să-mi pot regăsi privirile
rătăcite, bolnave și întrebătoare.

Mi-e dor de geana pădurii
și de frunzele care plâng
(acolo)
și ele de dor de senin de albastru.

Nu lăsa frunzele să se usuce,
nici izvorul să se ascundă
sub sterpe pământuri.

Dacă ți-amintești...
apa era rece,
sorbită din pumn
cu pofta asasinului ce-și soarbe
din inima iubitei
tăriile propriei crime.

Și stropii răcoreau arșița,
strânsă undeva și uitată de secole
nepornite la drum.

Sunt un egoist,
ba încă și mai mult,
dacă-mi doresc cu poftă de asasin
să-mi regăsesc negăsirea,
într-o infimă clipire
de-albastru.

Și totuși,
setea de-albastru
clintește din loc ca pe o stâncă
pornirea mea
în recăutarea
negăsirii.

Cuvintele

Lăsați cuvintele să râdă la lună,
la soare,
la stele, la prund, la pământ,
la toate câte sunt.
Râdeți cuvintelor, niciodată nu plângeți!

Slobod fie-vă râsul, spusul, ajunsul.
Râdeți cuvinte surori, cuvinte frați,
cuvinte mame, cuvinte tați.
Râdeți cuvintelor, nu lăcrimați!

Dragoste fie-vă orice vocală,
orice consoană,
orice silabă!
Și iubire, fie-vă!

Fiți, voi cuvintelor,
drepte, neaplecate, neirosite,
neînvrăjbite, neobosite,
nerobite, nesubjugate,
nepline de păcate!
Fiți bogate, nu sărăcite!

Iar voi
care încă mai sunteți nemuriți,
mânuiți-le, folosiți-le săbii
care lovesc adulatorii de neromânesc,
invadatorii, stricătorii, detractorii!
Voi care mai aveți un Dumnezeu,
dați închinăciune
cuvintelor crescute pe plai românesc!

Cules

Când mâna-ntind spre mere coapte
să le strâng,
să le culeg din ram,
simt inima cum bate cu tărie
de parc'-aș strânge sânii tăi,
și tari,
și goi,
și rumeni,
și cu miros de mere-n pârgă.

Și-mi vine...
și-așa îmi vine ca o revărsare-n grinduri
șuvoi nestăvilite,
să mușc cu poftă și nesaț,
să-mi ostoiesc nesațul.

Și le culeg.
'Nainte ca să cadă brume reci.

Memento

Poetule,
ești genial dacă spui lucruri
geniale
prin vorbe simple,
nu recoltând neologisme
de prin cărți
ori de prin vechi
și noi dicționare.

Eu cred,
și n-aș vrea să greșesc
când spun
că poezia
e-n lucrurile simple și curate.
Construcțiile-ntortochate
rămân, de regulă,
neterminate.

Că lucrurile simple
sunt mult prea complicate.

Ana Maria CHEȘCU

Spațiul pontic, între cooperare și confruntare O paralelă între ideile lui Huntigton și cele ale lui Brzezinski

Situată la răspântia a două continente - Europa și Asia - Marea Neagră a reprezentat încă din cele mai vechi timpuri o importantă arteră navigabilă și o zonă de întâlnire a marilor civilizații. Din punct de vedere geografic, Pontus Euxinos sau Mare Negrum, așa cum era cunoscută încă din perioada antică și medievală, nu a reprezentat altceva decât o rămășiță a fostei mări sarmatice, ce acoperea un spațiu imens care pleca din Europa Centrală și ajungea până în Turkistan. La sfârșitul terțiarului, această imensă mare a fost împărțită în mai multe sectoare; bazinul Mării Negre s-a separat de bazinul Mării Caspice, iar aceasta, la rândul ei, de Lacul Aral. Datorită poziționării geografice, astăzi Marea Neagră, componentă a Mării Mediterane, este una dintre mările cele mai înconjurată de uscat din întreaga lume. Izolarea Mării Negre față de alte mări este ameliorată prin existența strâmtorilor care asigură legăturile pe mare. Spre sud-vest marea comunică cu Marea Marmara prin strâmtoarea Bosfor, iar cu Marea Egee prin strâmtoarea Dardanele.

Punctul cel mai nevalgic al bazinului pontic rămâne Peninsula Crimeea, care împarte bazinul în două și separă Marea Neagră de Marea Azov, fiind situată în inima acestuia. Vorbind despre importanța Mării Negre, istoricul Gheorghe Brătianu considera că principalele puncte cheie care făceau din Marea Neagră o mare importantă erau existența strâmtorilor care asigurau legăturile pe mare și Peninsula Crimeea, care asigura o poziție stăpânitoare în întreg complexul pontic. În concepția brătienistă „cine stăpânea Crimeea, stăpânea Marea Neagră”. Atunci când vorbim de spațiul pontic, la modul general, ne referim la aceea zonă care înconjoară Marea Neagră, dar în realitate zona desemnează un teritoriu mult mai extins. Din punct de vedere geografic, spațiul pontic cuprinde acele state care au acces la acvatoriul mării - Turcia, Bulgaria, România, Ucraina, Rusia și Georgia - în timp ce, regiunea extinsă cuprinde state ca Grecia, Albania, Macedonia, Armenia, Ungaria, Azerbaidjan și R. Moldova². Astăzi, aceste state sunt legate printr-un sistem de relații economice comune și aspirații politice apropiate, mai ales după eliminarea taxelor impuse de regimul comunist. Pe teritoriul Mării Negre funcționează o serie de organisme internaționale, ca Blackseafor (Org.de Coop.diplomatico-militară a Mării Negre), grup de cooperare a statelor riverane în scopul menținerii păcii și stabilității în zonă și BSEC (Org.de Coop. a Mării Negre), organizație care asigură legăturile comerciale de la Marea Neagră la Marea Nordului³.

Putem afirma că zona pontică nu a ocupat niciodată un rol atât de însemnat așa cum îl ocupă astăzi. Marea Neagră reprezintă unul din cele mai importante coridoare energetice ale lumii și un important punct de legătură între Asia Centrală și Caucaz, între Orientul Mijlociu și Asia Centrală și de Vest. La Summit-ul NATO de la București a fost reactivată importanța Mării Negre pentru spațiul european și mondial. La punctul 36 erau stipulate următoarele: „Reafirmăm importanța continuă a Mării Negre pentru securitatea euro-atlantică. În această privință, salutăm progresul în consolidarea responsabilității regionale, prin utilizarea eficientă a inițiativelor și mecanismelor existente. Alianța va continua să sprijine aceste eforturi, în mod adecvat, ghidată de prioritățile regionale și pe baza transparenței complementarității și inclusivității, în scopul dezvoltării dialogului și cooperării între statele Mării Negre⁴.”

Așadar, în prezent NATO nu mai este un organism limitat la Europa, ci a devenit o forță care acționează pe toate meridianele lumii și totodată un avanpost geopolitic pentru America, care încearcă prin toate mijloacele să contracareze influența Rusiei în zona euroasiatică. Ca răspuns, Rusia a creat CSI, sau Comunitatea Statelor Independente, un adevărat paravan pentru adevăratele intenții ale rușilor. În anul 1995, Boris Elțin emitea un document oficial în care expunea scopurile acestei organizații: „Principalul scop al politicii Rusiei față de CSI este crearea unei asociații de state integrate politic și economic, capabilă de a-și revendica locul cuvenit în comunitatea mondială, consolidarea Rusiei ca forță conducătoare în formarea unui nou sistem de relații economice și politice interstatale pe teritoriul spațiului post-sovietic⁵”. În acest scop, Rusia a semnat, în primăvara anului următor, două acorduri: primul, intitulat „Comunitatea de Republici Suverane”, a consacrat uniunea Rusiei și Belarusului, iar al doilea, „Acordul Comunității de State Integrate”, reunea state ca Rusia, Belarus, Kazahstan și Kirghizstan. Cu toate acestea, CSI fără Ucraina încetează să mai fie un imperiu euroasiatic.

Pentru a vedea care rațiuni au influențat politica internațională de-a lungul timpului vom încerca să definim noțiunea de geopolitică, după care o să facem o scurtă incursiune în tainele geopoliticii, pentru a ajunge, într-un final, la perioada actuală.

De-a lungul timpului, perspectivele geopolitice au variat în funcție de modul în care oamenii au interpretat schimbările petrecute în politica externă. Dacă în secolul XIX noțiunea de geopolitică a fost strâns legată de poziționarea geografică a statelor, ulterior termenul s-a extins la continente.

Două curente au dominat gândirea geopolitică a secolului nostru: curentul organic și curentul geostrategic. Fondatorul curentului organic a fost Friederic Ratzel (1844-1904)⁶. În lucrările sale, acesta considera că spațiul vital, sau *lebensraumul*, reprezenta un factor important al formării caracterului politic al statului, iar localizarea, un factor al omogenizării acestora. Pe lângă aceste două caracteristici - spațiu și localizare - Ratzel identifica un al treilea factor geopolitic, mai exact delimitarea teritorială sau granița,

(continuare în pag. 16)

element care reflecta toate schimbările pe care un stat le suporta. Prin urmare, statul organic, în concepția ratzeleană, semnifică un teritoriu poziționat într-o anumită zonă geografică, limitat de granițe. Cu toate acestea, suedezul Rudolf Kjellén (1864-1922) este primul care folosește termenul de geopolitică, în lucrarea „Introducere în geografia Suediei”. Un altul, germanul Karl Hansofer (1869-1946), definea noua știință drept, „conștiința geografică a statului. Obiectul său este studiul marilor conexiuni, ale omului de astăzi, în spațiul de astăzi [...] și finalitatea sa, [...] este coordonarea fenomenelor care leagă statul de spațiu”⁷. De cealaltă parte, promotorii curentului geostrategic au fost istoricii englezi și americani. Cel care a deschis drumul cercetării științei geostrategice a fost Alfred Mahan (1840-1914). Ca amiral al flotei americane, Mahan lansează teoria puterii maritime. În lucrarea sa de referință, „The interest of America in Sea Power” (Interesul Americii în stăpânirea mărilor), apărută în anul 1897, acesta considera că lumea va fi stăpânită de statul ce va controla mările și oceanele lumii. Ideile sale l-au făcut să devină primul profet al supremației americane în lume. În contrast, John Mackinder lansează teoria puterii terestre, sau a *heartland-ului*. În opinia sa, „cine stăpânește Europa de Est stăpânește heartland-ul, cine conduce heartland-ul stăpânește Eurasia și Africa, cine conduce Eurasia și Africa, stăpânește lumea”. Deși în lucrarea „Pivotul geografic al istoriei”, Mackinder considera Asia Centrală pivotul istoriei, după sfârșitul primei conflagrații mondiale își revizuieste ideile și plasează pivotul către centrul Europei. Ideile sale au fost contestate de către Spykman, care vorbește despre o zonă cheie - *rimland* - care putea controla pivotul adică „cine stăpânește rimlandul stăpânește Eurasia și cine stăpânește Eurasia stăpânește lumea”.

După cel de-al doilea război mondial, curentul geostrategic câștigă din ce în ce mai mult teren, iar lumea nu mai este împărțită în zone distincte, ci se află în continuă mișcare și interacțiune. Ca știință a secolului XXI, geopolitica se împarte între est și vest, între lumea avansată și lumea mai puțin avansată. Dintre cei mai cunoscuți politologi ai timpurilor noastre amintim aici pe Samuel Huntington, promotorul noțiunii de civilizație ca factor esențial în relațiile internaționale și Zbigniew Brzezinski, cu a sa tablă de șah, care merită toată atenția, în opinia noastră. Contestatar al ideii de stat ca mare putere și al rivalității dintre est și vest, Huntington vorbește despre o lume multiculturală, aflată într-o continuă ciocnire. În opinia sa, rivalitatea est-vest rămâne doar un mit creat la comanda Occidentului, lumea posteroară Războiului Rece fiind o lume a șapte sau opt mari civilizații, care conturează tabloul unei lumi multiculturale și multipolare. Pentru prima oară - constată Huntington - politica globală devine multipolară și multicivilizațională, iar Occidentul pierde teren în raport cu puterile non-occidentale⁸. În opoziție cu acesta, Zbigniew Brzezinski consideră că și în secolul XX statele-națiuni rămân „elemente de bază ale sistemului mondial”⁹.

În opinia acestuia, competiția, bazată pe criteriul teritorial, domină și în prezent politica mondială. Mai mult decât atât, acesta consideră că așezarea geografică constituie punctul de plecare în definirea priorităților externe ale unui stat-națiune, iar mărimea acestuia, un element care definește puterea și influența. Îndrăznim totuși să spunem că există unele excepții. Japonia este o țară care

nu a beneficiat de poziție geografică favorabilă și totuși în prezent este unul din principalii actori ai scenei mondiale și redutabil competitor al Rusiei și SUA. De altfel, însuși autorul recunoaște că, în prezent, geopolitica a progresat de la nivelul regional la cel global, iar puterea regională a pierdut teren în fața supremei puteri. Să fie asta o consecință a politicii de globalizare?

Rusia înainte și după destrămare

La sfârșitul secolului XX, moartea monstrelui rus părea inerentă, iar mirajul comunismului, iluzie care promisese pacea eternă și deplina egalitate s-a dovedit o utopie, atât pentru milioanele de ruși, cât și pentru popoarele supuse cu sabia în numele universalismului sovietic. În mod evident, noua Rusie a fost devastată de colapsul și desființarea Uniunii Sovietice, astfel încât, în anii premergători acestui eveniment principalul obiectiv al cabinetului de la Moscova a fost redobândirea mândriei naționale și asigurarea influenței sale în întreaga lume. Afirmția lui Aleksandr Rutkoi, vicepreședinte în timpul lui Boris Elțin, este ilustrativă în acest sens: „Dacă privim la situația geopolitică a țării noastre devine evident că Rusia reprezintă singurul pod între Europa și Asia. Cine devine stăpânul acestui spațiu va deveni stăpânul lumii”¹⁰.

Cu toate acestea, Rusia de după anul 1991, a fost o țară a confuziei. Decenii întregi de regim comunist, au impus poporului rus o izolare totală de restul lumii și impresia falsă că marele colos rus nu va putea fi dărâmat niciodată. De aici și șocul resimțit de poporul rus. Iată ce spune Zbigniew Brzezinski despre prăbușirea URSS-ului: „Prăbușirea URSS a produs o confuzie geopolitică enormă. În decursul a doar două săptămâni, poporul rus - care, în general, era chiar și mai puțin prevenit asupra apropiatei dezintegrări a URSS, decât lumea din afara acestuia, a descoperit brusc, că nu mai era stăpânul unui imperiu transcontinental, ci frontierele Rusiei se restrânseseră, la ceea ce fuseseră la începutul secolului XIX în Caucaz, la mijlocul aceluiași secol în Asia Centrală, și - mult mai spectaculos și dureros - la ceea ce fuseseră cam la 1600 spre vest”¹¹. Mai mult decât atât, pierderea statelor baltice a dus la pierderea porturilor Riga și Tallin, pierderea Ucrainei la pierderea Odesei, iar proclamarea independenței statelor caucaziene Georgia, Armenia și Azerbaidjan a dat ocazia Turciei și Ucrainei să se afirme în regiunea euroasiatică. În aceste condiții, singura legătură a Rusiei cu marea a rămas portul Novorosiisk, iar cele două conducte care traversau teritoriul georgian, oleoductul Baku-Tbilisi-Ceyhan și gazoductul Baku-Tbilisi-Erzurum, au fost redirecționate către statele vest-europene (vezi și figura). Pierderea acestor conducte a produs o pagubă de milioane de dolari în bugetul Rusiei care s-a văzut deposedată de o importantă sursă de venit. Cu toate acestea, Samuel Huntington este de părere că Rusia continuă să domine regiunea euroasiatică, chiar și după ce o mare parte din fostele parteneri ale URSS-ului și-au proclamat independența. Iată ce

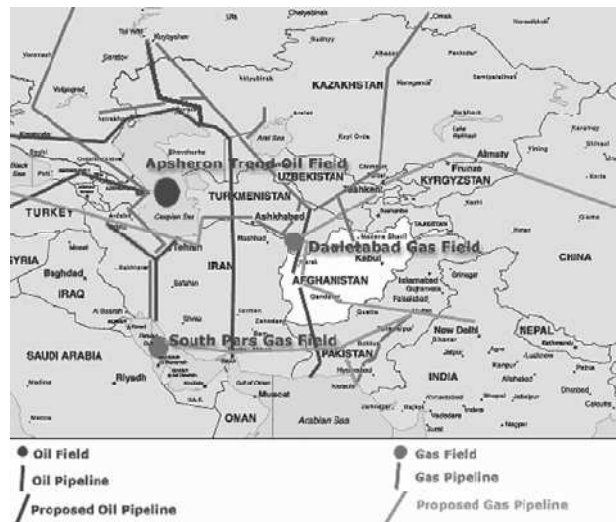
(continuare în pag. 17)

spune istoricul despre aceasta: „Rusia creează pretutindeni un bloc având centrul ortodox sub conducerea sa și un tampon abandonat de state islamizate care sunt, în diferite grade, dominate și din care Rusia va încerca să excludă influența altor puteri”¹². În opinia sa, Rusia - ca succesoare a Imperiilor țarist și comunist - reușește să constituie un bloc civilizațional, asemănător în multe privințe cu al Occidentului, care este reunit în jurul Franței și Germaniei. Reunite în jurul unor state nucleu, aceste regiuni se află în competiție pentru putere în Europa. De cealaltă parte, Zbigniew Brzezinski vede în Ucraina principalul pilon al influenței rusești în Europa și Asia, considerând că, „fără Ucraina, Rusia ar înceta să mai fie un imperiu euroasiatic”¹³. Alături de Rusia, Ucraina reprezintă un important spațiu pe tabla de șah a Eurasiei, dar nu are o influență care să-i permită să controleze singură această zonă. Dacă luăm în considerare criteriul demografic, Ucraina are aceleași probleme ca și Rusia, care se confruntă cu o scădere drastică a populației și o reducere a calității forțelor armate. Mai mult decât atât, în momentul de față, Ucraina este divizată în două; partea de vest, puternic naționalistă, vorbitoare de limbă ucraineană, tinde către vest și partea estică, ortodoxă și vorbitoare de limbă rusă pare să fie puternic atașată de Rusia. Pe lângă această divizare mai există și problema Crimeei, provincie în proporție de 70% rusă și care, între anii 1991-1992, a sprijinit independența Ucrainei față de Rusia, dar la presiunea liderilor de la Kiev și Moscova și-a reevaluat opțiunile. Dincolo de unele scenarii privind împărțirea Ucrainei în două, sau absorbirea de către Rusia cu totul a acestei provincii, credem că Ucraina, deși va rămâne o provincie independentă, nu va renunța la parteneriatul cu fratele mai mare de la est, deoarece o leagă de acesta rațiuni economice și culturale, mult mai puternice decât atracția Occidentului. Datorită rolului pe care l-a avut în Uniunea Sovietică și datorită rolului pe care îl are acum, acela de țară de tranzit a gazului transportat prin conductele rusești către Europa Occidentală, Ucraina nu își poate permite să sfideze Moscova. Atât Ucraina, cât și Azerbaidjanul, reprezintă regiuni importante pentru ceea ce Rusia ar putea deveni pe viitor. Dacă liderii de la Moscova, reușesc să se înțeleagă cu omologii de la Kiev, Rusia ar putea recâștiga toate mijloacele pentru a deveni un stat important în zona euroasiatică, dar și un stat important în zona Mării Negre. Din punct de vedere energetic, Azerbaidjanul reprezintă pentru Rusia bușonul care poate deschide accesul la bogățiile energetice din Marea Caspică și Asia Centrală. Cu toate acestea, știm că această provincie este musulmană, iar istoria și limba o leagă mai mult de Turcia, un alt stat cu influență în statul pontic. După cum afirmă același Brzezinski, un Azerbaidjan legat de Turcia, ar îndepărta Rusia de acest rezervor energetic, iar un Azerbaidjan legat de Rusia, ar face ca independența statelor central-asiatice să rămână doar pe hârtie¹⁴.

În momentul de față, Turcia asigură stabilitatea în zona pontică și reprezintă o contrapondere la pretențiile Rusiei în acest spațiu. Cu toate acestea, în interiorul Turciei există și astăzi numeroase probleme legate de definirea propriei identități, dar și de propria istorie. La fel ca și rușii, turcii păstrează în minte amintirea propriului trecut glorios legat de istoria Imperiului otoman. Dacă

naționaliștii turci văd în populațiile turce din Marea Caspică și Asia Centrală o posibilă zonă de dominație turcească, fundamentalistii islamici ținesc către Orientul Mijlociu.

Oleoducte și gazoducte din estul Mării Negre

Între aceștia sunt „europeniștii”, care promovează apropierea de Occident. În mod evident, tensiunile dintre aceștia sunt departe de a se fi încheiat, iar un posibil dezechilibru în interiorul Turciei va dezechilibra spațiul pontic. Din punct de vedere geografic, Turcia este așezată lângă alte trei state cu probleme religioase; Iranul, Irakul și Siria, state în care îi regăsim pe renegații kurzi, popor asiatic cu veleități războinice. Dacă aceștia ar invoca dreptul la autodeterminare, în mod cert, zona ar fi supusă unui conflict etnic, deosebit de grav pentru politica europeană. Pe baza acestor considerente, putem respinge pozițiile unor istorici care consideră că Turcia trebuie să joace rolul de stat-nucleu al islamului. Unul dintre aceștia, Huntington consideră că Turcia trebuie să-și atribuie titlul de pilon al islamului și să renunțe la rolul unui cerșetor care bate la ușa Occidentului. Din păcate, statul turc actual nu mai are puterea și gloria imperiului de altădată, iar un eventual ajutor occidental nu poate fi de lepădat. În momentul de față, Turcia nu are puterea să omogenizeze populațiile islamice din zonă și nici să devină un stat-nucleu pentru populațiile islamice. În plus, Occidentul pare nesimțitor la doleanțele acestui stat și, din acest motiv, Turcia joacă în continuare un rol neutru în politica internațională, îndreptându-se, atât către Occident, cât și către Orientul Mijlociu. Brzezinski, pare să împărtășească această părere considerând că: „Dacă Turcia își menține drumul spre Europa - și - dacă Europa nu își închide ușile pentru Turcia - este posibil ca statele caucaziene să graviteze spre orbita europeană, ceea ce ele își doresc cu ferveare. Dar dacă europenizarea Turciei stagnează, din motive interne sau externe, Armenia și Georgia nu vor avea altă opțiune decât să se adapteze la dorințele Rusiei”¹⁵. În ceea ce ne privește, nu știm care va fi rolul Turciei în viitor, dar cu siguranță va avea unul, din moment ce în prezent face parte din G20, iar dezvoltarea economică joacă un rol esențial în politica internațională.

(continuare în pag. 23)

Elena NETCU

Rugă de toamnă

Stă cu mine la taifas
Ostenit, cu jalnic glas
Plop supus și vinovat
Întomnat de greu păcat

Pleacă-te bătrâne plop,
Cheamă-ți dorul în galop
Ca spre tine să-mi întorn
Așteptare și nesomn

În coloană și abis
Să-mi prefaci stingheru-mi vis
Schimbă-mă în frunza ta
Să mă rumenesc ca ea
Și topească-se în lut
Frunza mea cu tremur mut
Voi mocni în rădăcini
Cu neostoite vini

Umbra gândului

Se-ntâmplă uneori
Să nu te mai gășesc
Scormonesc cuvintele
Până la nori...
Se-ntâmplă uneori...
Eu te gășesc în zbor
Umbrindu-mă cu aripile tale...
Atunci cuibăresc cuvintele
Sub un dor ca o pană de păun
Până se fac curcubeu,
Înalt curcubeu...
Vine pe-o adiere de vânt
Și iarăși întind cuvintele pe zare
Ca o corabie în naufragiu
Așteptându-te să vii
De peste tot
Ca un albatros rătăcitor
Cutreierând până dincolo de zări
Cu umbra gândului meu
Până la nori
Până la nori...

În umbra inimii mele

Tu stai de veghe
În umbra inimii mele
Iar eu urzesc
Precum Penelopa
Gesturi, gânduri,
sentimente...
Aș putea să le fac
Trofee de amintiri
Dar e prea banal,
Aș putea să le cuibăresc
Sub o aripă
suspendată în noapte,
Dar am fi asemenea unor trecători
anonimi...

Privește cum stă să cadă
Luna somnoroasă
Și cum brațele noastre
Înfipte în curcubeie de stele
Devin imateriale
Iar noi imponderabili
În Neștiutul și Nevăzutul
Făcând aerul să tremure
La marginea zării.
Am fi două nebănuite ofrande...
Hai să ne înscriem
pe aceeași orbită
Căutându-ne mereu.

Incantație

Vânare de cerbi
Inorog imberb
Margine de zare
Adânc de visare

Coama lui în zbor
Strig că-mi este dor
De iarba-ncolțind
Mugur înflorind

Luna e-n descântec
Plânge pruncu-n pântec
Stele mii s-aprind
Și curg pe pământ.

Vânare-n cuvânt
Ardere în gând
Frământă olarul
Și-și doinește harul
În roiuri fugare
De lacrimi amare
Cerbi încercuind
Zariște arzând

Fără de nuntire
Numai adormire
În adânc de zare
Amânând visare

Verde pelin

Vorbele tale
Aveau ecou de rugă
Mi le spuneai șoptit
Se rupeau
Ușor de pe buze
Ca frunzele lui aprilie
Cu miros de verde crud
Făcând gestul de tăcere
Iar eu îmi ascundeam
Forța aprinsă în palme
Și mă așezam
Cuminte
În iarba mlădioasă
Mirosind a busuioc
Creștea, creștea
Pe trupul lui aprilie
Potop de muguri

Rotunzi
Izbucnind nesăbuiți
Pe ramurile tremurânde
Aproape că amețeam
Privindu-i.
Ochii tăi
Se încărcău de culori
Și dintre toate
Câte erau pe pământ
Ți s-a dat drept ofrandă
Numai verdele-pelin.
Și de atunci
Pe unde calci tu
Crește iarba
Înaltă, mătăsoasă,
La lumina lunii
Somnoroase.
Acolo m-aștepti tu
Răbdător
Împletind un pat
Din lăstarii lui aprilie
De-un verde-pelin.

Urme pe aripi

Să nu mai șteargă ploaia
Urmele pașilor tăi
Când le încercuiesc
Cu un sărut
Să nu mai plângă plopul
Frunzele
Când îmi sprijin fruntea
Pe umărul tău
Căci te aștept,
Te tot aștept
Va veni coșarul hoinar
La ceas de taină
Să răscolească
Cenușa nopților noastre
Vom arde cuvintele
Cu inima tremurândă
Tu, amăgitorule,
Aruncă un mănunchi de secunde
Doar un mănunchi de secunde
În jarul ochilor mei
Căci eu te aștept,
Pasăre nenăscută, cu urmele sărutului tău
Pe aripi...

Rug de secunde

Leru'i ler,
frunze stinghere
Galbene și sângerii
Răvășite, efemere
În noiane arămii
Cine v-a desprins
În fugă
Alungându-te din ram
Fără să vă spună
O rugă
De intrare în altar?

Leru'i ler
Să nu m-ajungă
Desfrunzirea de cuvânt
Toamna lumina
să-mi strângă
în cuiabar
mocnind de gând
când voi fi din nou lăstar
rumenit de toamne
blânde
o să dorm
pe-un pat de jar
aruncând pe rug
secunde.

Recviem

Maică, m-ai chemat aseară
Mă făcusem mică iar
Cu păpușa mea de sârmă
Din cuvânt rupeam
fărâmə
O silabă șchiopătând
Restul vorba ta în cânt

Maică, slova mi-e fierbinte
Mult mi-e frică de cuvinte
Le-ascund pe toate-n
tăcere
Cum se naște în stup miere

Maică, urc pe trepte,
nod cu nod
Urc aprins prinsă-n năvod
În urmă negre jivine
Râd pe rând mușcă din mine

Doar cuvântu-mi este
Unsul
Ca să-mi mântuie urcușul
De mă-npuținează clipa
Îmi tot scârțâie aripa

Maică, la sfârșit de vară
Tu m-ai născut prima oară
Dar mai naște-mă o dată,
Las-mă în timp uitată

Ca să ard ca lumânarea
Și să intre-n mine zarea

(Din vol. „Verde pelin”)

Georgiana STAN**Bătălia dintre ape**

La fel ca oamenii,
Apele sunt împărțite
În popoare
Ce se războiesc pe teme economice
(politica încă nu a ajuns la ele)
Bătăliile lor fac să explodexe oxigenul

hidrogenul a fost întotdeauna
Neutru

Spuma este rămășița apei,
Învinsă,
Înmormântarea se va face în mare,
Marea a fost mereu diplomatică.

Reflexie matinală

Reflexia din apă îmi spune,
În fiecare dimineață,
La oră exactă:
"Aici e locul"
Nu știu ce vrea să spună,
Încâlcite sunt căile apei
Ce străbat pământul ars
De prea multe idei.
Să spună oare că
Singura scăpare e
În apă?
Că doar acvaticul e pur,
Neatins de suflet?
Azi reflexia tace.

Umbra uitării

Mi-am așezat umbra pe apele tale
tulburate de atât soare,
s-o ducă departe,
să fie uitată în mare,
să o zgârie nisipul pe tălpi,
să-și pună tâmpla pe pietre.

Apele tale sunt cufăr al uitării,
vin de nicăieri,
se pierd în nimic.

Vidul creat de lipsa umbrei
ce mă doare ca o conștiință.

Poem

Oare ochii din apă,
Ce mă privesc cu mirare
Și frică
Sunt ai mei?
Apa este un ochi universal.
Pământul este un ochi.
Focul este un ochi.
Aerul este un ochi.
Eu sunt ochiul.

Altfel

S-a născut un nou popor,
Oamenii altfel
Ce trăiesc în apă,
Ei respiră prin valuri
Și se hrănesc
Cu gândurile celor ce
Se scaldă pe teritoriul lor.
(Nu ar trebui să-i acuzăm
De canibalism
Gândurile sunt returnate
În cea mai bună stare)
Oamenii aceștia sunt veșnici,
Veșnicia lor se măsoară
În ore de iubire.
Am uitat să spun
Că oamenii aceștia sunt altfel,
Că oamenii aceștia iubesc?

Dureroasa evoluție

Într-o zi, Dunărea
A ieșit la plimbare
Pe străzile orașului.
Se unduia pe lângă oameni,
Îi mângâia cu valuri mici,
Blânde.
Aceștia se speriau,
Fugeau, se închinau,
Urau.
Copiii însă se aruncau în apele ei,
Inventau jocuri,
Stropeau strada
Cu trotuarele călcate în picioare.
Erau fericiți.
Dunărea nu le făcea rău.
Din când în când, Dunărea
Mai iese la plimbare,
Dar nimeni nu se mai joacă.
Copiii au crescut.

Masca stelelor

Pe muzică de jazz,
Ascultam ploaia de stele,
Pesemne au învățat
Că în cer propozițiile
Se termină mereu
În consoană.
Voiau libertatea unei
Vocale, Dunăre.
Vis trudit al imaginației noastre
Captive în labirintul unei măști
Purtate prea des
De neoameni.

Lucrare premiată cu "Premiul revistei Boema" la Concursul de creație literară "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", ediția a IV-a a, categoria de vârstă 15-21 ani, Târgului de Carte "Axis Libri", Galați, 23-27 mai, 2012.

Dragoș HOMNER

Galați, oraș de poveste

Orașul Galați s-a dezvoltat dintr-o străveche așezare dacică, ce a cunoscut influența civilizației romane în urma celor două războaie purtate împotriva dacilor. Orașul Galați este singura așezare urbană din provincia istorică Moldova, ridicată pe ruinele unei cetăți romane, fapt ce a condus și la stabilirea numelui acestuia (Galați - cetate, oraș întărit, fortăreață).

Aflat la cumpăna dintre apele Siretului și cele ale Prutului a fost motiv de inspirație pentru numeroși scriitori. Valsan George în "Descrieri geografice" descria frumusețea meleagurilor noastre astfel "...În ținutul nostru de dealuri sunt niște copaci amestecați, dar coaste și culmi întregi sunt acoperite de livezi de pruni, de meri, de caiși, de nuci și, în aprilie, când înflorirea le face vizibile de la distanță, e o uimire să vezi această ninsoare de flori, care învăluie ca o năframă albă și trandafirie peste ținuturi, atât de întinse, încât nu le mai poți zări capătul... Și să nu uităm vița-de-vie, pe care o poți distinge de departe, după verdeța ei albăstruie și care a pus stăpânire pe toate coastele, încălzite de soare, alcătuind renumitele noastre podgorii".

Fluviul Dunărea scaldă blând partea de sud a orașului și primește în brațele sale, ca un părinte iubitor cei doi afluenți ai săi, râurile Siret și Prut.

Prin frumusețea văii sale, Dunărea reprezintă o atracție pentru turiști și o mândrie pentru localnici. Napoleon o numea "regele râurilor europene", iar Nicolae Iorga "cea bogată în daruri". Nicolae Pop spunea că "...Dunărea este cel mai important fluviu al Europei, datorită cursului său care străbate continentul de la vest la est prin regiuni de mare diversitate a condițiilor naturale și economice".

Situarea la răscrucea a două mari drumuri internaționale, a constituit o conjunctură economică favorabilă pentru ca o așezare rurală din secolul al XIII-lea să devină în secolul următor târg (oraș). Procesul a luat amploare după ce turcii au cucerit Chilia și Cetatea Albă (1484), deoarece Galațiul a rămas singurul port al Moldovei. În port soseau corăbii din toate părțile care încărcău produse pentru aprovizionarea Constantinopolului și a altor centre ale Imperiului Otoman.

Viața prosperă și dezvoltarea economică la care ar fi trebuit să ajungă Galațiul a fost întreruptă însă de numeroase pustiiri turcești și tătărești, precum și de războaiele ruso-turce purtate pe teritoriul Moldovei. De asemenea, în timpul Eteriei Grecești, orașul a fost ars, dar în perioadele de liniște au funcționat câteva manufacturi ce au ajutat la refacerea orașului din propria cenușă.

Nu a existat eveniment de seamă în istoria zbuciumată a țării noastre la care Galațiul să nu fi fost prezent. Aici s-au consumat fapte de înaltă simțire românească. La Manjina (astăzi comuna Costache Negri), se întâlneau patrioți ca: Nicolae Bălcescu, Ion Ghica, Mihail Kogălniceanu, Alecu Russo, Grigore Alexandrescu care vegheau soarta țării.

În preajma anului Unirii, 1859, Mihail Kogălniceanu afirma că portul dunărean este "unul dintre centrele cele mai înnavuțite ale țării noastre și al cărui viitor este foarte însemnător".

Din Galați, s-a ridicat Domnul Unirii, Alexandru Ioan Cuza. Odată cu alegerea sa ca domn, entuziasmul gălățenilor a depășit limitele. "Timp de patru nopți la șir, orașul a fost iluminat, nu se auzeau decât "Ura!" și strigăte de bucurie, dansa bogatul ca și săracul". Locuitorii au petrecut "trei zile de-a rândul în mare desfătare și luminație, fără să se întâmple vreo necuviință".

În 1870, "portul Galați a devenit antreprenorul general al cerealelor pe care Moldova le exporta pe Dunăre și Marea Neagră în Anglia, Franța și Italia".

În noaptea de 24 august 1944, Galațiul a suferit distrugerea prin minare a străzilor Portului și Domnească. Reconstrucția orașului s-a făcut cu mare greutate și pe timp îndelungat. Vegetația stepei de altădată a fost în mare parte ucisă, dar pe răzoare mai stăruiesc tufe de măceș, de prun sălbatic și de porumbari ghimpoși, cu fructe care încrețesc gura. În aceste tufe îndesate, pitpalacele își mai fac și acum cuiburi. Prin șanțuri se mai îndeasă scaieți cu cârlige și cu flori violete parfumate, lumânărele ca un postav, cu flori de aur, mai înalte decât omul, pelinul cu frunza catifelată și amară.

Așezările omenești de pe cuprinsul județului Galați reprezintă o rețea de nuclee de concentrare a populației, dinspre care aceasta acționează asupra mediului înconjurător.

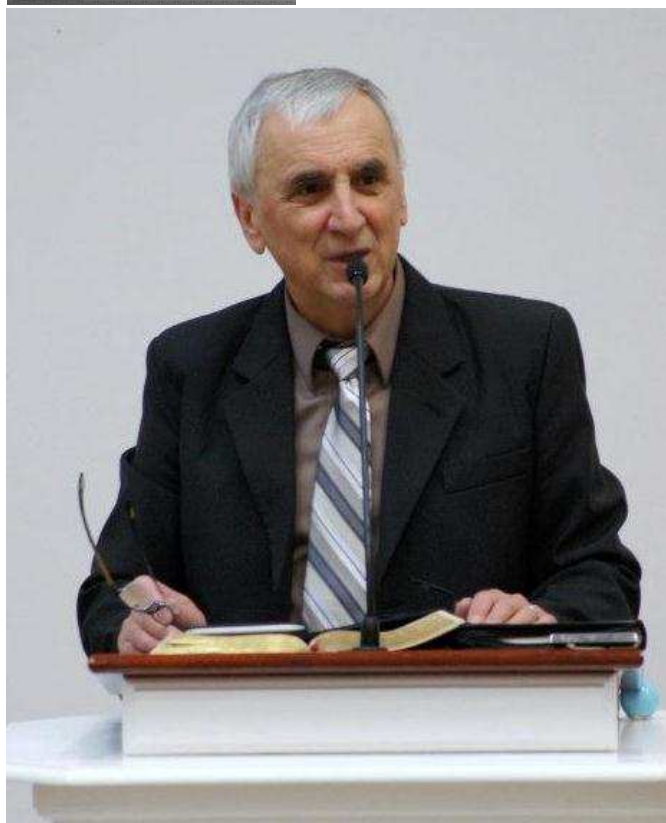
Așezările de pe teritoriul județului poartă în înfățișarea lor amprenta condițiilor naturale, a modelării umane și a evoluției istorice. Această amprentă este reflectată de către poziția geografică a așezărilor, de fizionomia lor, de materialele de construcții, de tipurile de acoperișuri etc. Activitățile economice ale populației au întregit înfățișarea așezărilor omenești.

Așezările din această parte a țării au folosit întotdeauna condițiile naturale favorabile ca: stabilitatea terenului, înclinarea moderată a pantelor, coastele și prapele însorite și ferite de vânturi puternice, prezența apei, accesibilitatea văilor și-a dealurilor etc.

Galați a fost sediul permanent al Comisiei Europene a Dunării între anii 1856-1948. Tradiția de comerț liber a acestei regiuni din Europa se păstrează și în prezent când orașul este principalul port fluvio-maritim al României, cel mai important centru industrial din estul României și deținătorul unei Zone Libere.

Patrimoniul științei, tehnicii, artei și literaturii este bogat datorită contribuției aduse de numeroși oameni care s-au născut sau și-au legat numele de orașul Galați. În cinstea și amintirea lor o parte din instituțiile și obiectivele principale ale orașului le poartă cu mândrie numele. Astfel, Teatrul Muzical poartă numele "prințului operetei românești" Nicolae Leonard, Anghel Saligny întemeietorul ingineriei

(continuare în pag. 23)

Slavomir ALMĂJAN

Gheorghe Zinescu sau... Romanul ca viață

Când m-am trezit cu cele 70 de pagini „letter size, no space” am fost cumva intimidat de posibila povară a unei citiri anevoioase, unde autorul nu-ți oferă grația unui popas între paragrafe sau, cel puțin între capitole, nu-ți dă șansa de a te agăța cel puțin de un titlu... „Oh, nu!” îmi ziceam, un Franz Kafka din nou? Ba, mai mult, tot felul de gânduri și de posibile scuze îmi treceau prin cap gândindu-mă la oferta redusă a timpului meu pe piața liberă a vocilor de toate felurile care tind să se interfereze cu setea, tot a mea, de liniște... Apoi mi s-a năzărit așa, să aplic regula de aur în privința câștigării și reținerii de prieteni sau, mă rog, a conviețuirii într-o cel puțin relativă armonie într-un haos creat (!!!) cu preponderență de chiar limitata mea putere de a mă armoniza cu mine însumi...

Dar Gigi îmi e prieten deja și sunt sigur că m-ar fi iertat dacă aș fi găsit o scuză credibilă pentru că, știe Domnul, el însuși și-a proptit pleoapele cu chibrituri (sau nu?) deseori sub imperiul principiului „ce voiți să vă faceți vouă oamenii...” După ce am citit însă primele pagini eu însumi nu m-aș fi iertat dacă nu aș fi citit acest fragment al romanului în lucru. Hmm, când posteritatea va vorbi despre această „Joi seara” de după Sfântul Gheorghe, la Semenicul, va vorbi, trag nădejde, și despre ucigătorul de balauri din mine care a biruit asupra lenei și a citit. Oh, da, voi pune în fișierul meu portativ cu numele „citiit”, printre numeroasele scrieri ale prietenului meu John Steinbeck, și acest pui de roman, în plină creștere. Voi striga astfel posterității: „Hei, am fost acolo, l-am citit când era doar atâtica...!” Tot acolo păstrez ca trofeu manuscrisul „Vara Leoaicei” al Melaniei Cuc...

Deci înapoi la text! Chiar la început m-am izbit de pragul abrupt al primei fraze: „Mi-am propus să nu mai scriu și iată că scriu”. Of, Gigi, fie-ți milă de mine, dă-mi măcar o umbră de context, ajută-mă! Dar apoi mi-a venit în minte acel prim vers din Cireș: „Mânca pe buza șanțului cireșe...” și mi-am zis: „El e Gigi și în raport cu ceea ce știu despre el, mi-a format în minte și în inimă un context care i se potrivește ca o mănușă și se numește Gheorghe Zinescu. Mi se pare puțin ciudat că, așa prieten cum îmi este, nu mi-l pot încadra în memorie prin altceva scris de el întrucât, așa a găsit cu cale el, nu am nici măcar o frântură din cele scrise de el mai înainte. Dar mi-amintesc tot într-o Joi seara la Semenicul cu un vers care mi s-a întipărit adânc în memorie: „Țipă o pasăre a nimăului...” Deci, ia să vedem ce se ascunde în felul acesta abrupt de a începe ceva, ceva nobil cum ar fi poezia sau proza sau fiecă altceva merit să atragă atenția unui cititor. Imediat mi-a venit în minte gândul despre ceea ce este înregistrat în memoria noastră despre propria noastră viață percepută de conștiința noastră. Interesant, și poate veți spune nedrept, noi nu știm cum începe... Alții mai în vârstă decât noi știu și ziua în care ne-am născut și detalii ale copilăriei noastre timpurii de care noi habar nu avem... și nici măcar nu avem vreo idee dacă vom ști, conștient, clipa ultimei noastre suflări... Deci zece bile albe pentru mărirea sa Taina! Viața, deci, pe care credem că o stăpânim și o ținem sub control pare să nu fie de acord cu noi, cel puțin în această privință. Am spus „Viață”? Oh, da, aici cred că am găsit un mic refugiu logic în privința „creațiilor” literare și cred că tot aici este și testul acid al valorii: este vie? La această primă întrebare, privitoare la acest fragment literar prezentat de Gheorghe Zinescu, pot răspunde răspicat: da! Este așa pentru că are chipul și asemănarea creatorului în primul rând. Nu este, cum deseori se întâmplă în literatura ușor vandabilă, un colaj de organe moarte într-un monstru viu frankensteinian. Acest fragment de roman al lui Gigi respiră uneori lin, ca în somn, dar de cele mai multe ori sacadat, sub trauma izbirii de o realitate ostilă. Cuvintele par să se dea la o parte de sub ochii cititorului care este dintr-o dată copleșit de avalanșa de imagini atât de detaliate, atât de vii, încât ai impresia că ești la un cinematograful 3D și urmărești cu sufletul la gură chipul deosebit de felurit al ploii, al singurătății și al divorțului de sine. Într-o realitate în continuă desmembrare, realitatea satului românesc, mai apare din când în când metafora ancorând în fărâme de timp un rost care să-și dea energie pentru următorul pas, apoi încă unul și încă unul... Peisajul și privitorul devin una prin contemplare.

„Fulgerase la un moment dat, peste toată câmpia oarbă lumina s-a împrăștiat ca un pumn de orez nichelând bălți întinse și șanțuri serpuitoare dar numai pe abureala parbrizului meu adunase într-un colț pentru o fărâmitură de timp ceva ca un chip”.

(continuare în pag. 23)

Acest roman este viu, respiră de unul singur, independent... Ai impresia că dacă scriitorul și-ar retrage mâna, romanul ar continua prin sine însuși în deplină conștiință de sine dar totuși inconștient de începutul lui și de ultima lui suflare. Aici este grația scriitorului! El creează un context prielnic progenerării sale, apoi dăruiește libertatea ca însemn al dragostei sale. El, scriitorul, suferă precum tatăl fiului rătăcitor în aventura scrierii unde pașii sunt hotărâți nu de el, dar se bucură de bucuria revederii creației sale care a crescut și s-a maturizat conform chipului său și pentru care el a tăiat vițelul îngrășat pentru ospățul de astăzi la care, cu umilință, particip și eu. Personal, de când cu experiențele mele cu John Steinbeck și Fructele Mâniei, cred nu într-o creație ca o cultură de laborator, supusă tehnicilor ingineresti, ci în nașterea ei cu durere, un fruct al dragostei creatorului pentru ținta dragostei sale, cititorul. Romanul de față răspunde cu brio acestui test.

Refuz să poposesc la greseli, inevitabile într-o aventură ca aceasta; editorii trebuie să-și merite pâinea câștigată, dar pe măsură ce citec acest fragment de roman îmi dau seama de un alt act de grație al autorului: libertatea pe care mi-o dă mie și poate ție de a cola imaginile generos revărsate peste pagini în ceva nou și proaspăt înlăuntrul nostru, ca o carte nouă cu propria ei viață și conștiință. Acesta este un alt test la care acest roman răspunde cu brio: capacitatea de a se reproduce (nu râde, domnule că te văd!).

Personal, această scriere rezzonează cu una din corzile mele cele mai sensibile. Și eu privesc cu durere spectacolul descompunerii satului, deci al unui neam... Observați imaginile dezintegrării din acest roman, drama desprinderilor și a alunecării în haos...

"Erau patru oameni pe trei străzi și deși fiecare dintre ei se mișca mânat de propriile interese, în virtutea propriului liber arbitru adică, arbitru lăsat lui ca răsplată pentru cumsecădenia funciară a strămoșilor săi primi, pentru cineva care ar fi analizat și extrapolat tendințele mișcărilor lor oarecum browniene și care ar fi avut posibilitatea de a-i privi de undeva de sus, ar fi devenit treptat foarte clar faptul că, mai devreme sau mai târziu, într-un fel sau altul, cei patru aveau să se întâlnească. Aveau să se întâlnească pe undeva prin dreptul unei bălți întinse oglindă dintr-o parte într-alta a unei uliți sătești".

Voluntar sau nu, autorul a surprins singurătatea nu ca pe o izolare ci ca pe o disperată lipsă de comunicare; dialogurile devin țipete, poți atrage atenția cuiva numai dacă îl superi. La dragoste nu se răspunde iar nuditatea feminină este asociată cu... revolverul(!!!). Doar undeva, ca o ironie, câinele Câine, negru și docil răspunde omenește omului de la ziar șezând pe coadă cuminte și respectuos la pragul bucătăriei.

Aștept cu nerăbdare continuarea romanului, aștept apariția lui pe rafturi dar mai ales aștept, nu din curiozitate, să văd ce primire i se dă la Semicul în primul rând și mai apoi în Reșița și în țară. Cât despre mine și aceste gânduri: luați-le ca venind din inima unui cititor care nu se dă în vânt după nimicuri...

românești a dat numele unui renumit liceu de construcții din oraș, Liceul de muzică duce mai departe numele renumitului compozitor, muzicolog și profesor Dimitrie Cuclin, Teatrul Dramatic gălățean poartă numele actriței de origine italiană Fany Tardini, care a contribuit la dezvoltarea teatrului în orașul Galați și, nu în ultimul rând, V. A. Urechia, fost profesor, istoric și scriitor român, deputat și senator de Galați din 1867, este fondatorul bibliotecii care îi poartă numele.

Biblioteca "V. A. Urechia", instituție ce furnizează servicii moderne: audiții și vizionări individuale, consultări de documente electronice. Deține 650.000 de documente. Valoarea ei este sporită de activitatea prestigioșilor săi directori, mari iubitori de cultură.

Frumusețea naturii și importanțele obiective care prezintă evoluția Galațiului, de la satul pescăresc din ținutul Covurluiului și până la înfloritorul spațiu dunărean, invită trecătorul să poposească pe aceste meleaguri și să le admire.

Lucrare premiată cu "Premiul revistei Boema" la Concursul de creație literară "Scriitori de ieri, de azi și de mâine", ediția a IV-a a, categoria de vârstă 8-14 ani, Târgului de Carte "Axis Libri", Galați, 23-27 mai, 2012.

Rezumând cele expuse mai sus, putem concluziona următoarele: în zona Mării Negre principalii jucători geostrategici vor rămâne Rusia, secondată, sau nu, de Ucraina, dar și America, prin prezența NATO-ului în regiune, organizație care se bazează în special pe Franța și Germania.

Gheorghe Brătianu, *Marea Neagră. De la origini până la cucerirea otomană*, Editura Polirom, Iași, 1990, pp. 82-83.

² Dr. Grigore Alexandrescu, *Confluente, interferențe și influențe în zona extinsă a Mării Negre*, în „Provocări la adresa securității și strategiei la începutul secolului XXI”, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2005, pp. 35-45.

³ Gen-loc. Teodor Frunzeti, *Cooperarea regională-măsuri de creștere a securității regionale, de sporire a încrederii și de prevenire a conflictelor în zona extinsă a Mării Negre*, în „Cunoaștere strategică în zona extinsă a Mării Negre”, Ed.RAO,2011, pp.189-200

⁴ Contraamiral Dorin Dănilă, Șeful Statului Major al Forțelor Navale, *Contribuții ale forțelor navale române la cooperarea militară regională și la integrarea României în Uniunea Europeană*, în „Buletinul Forțelor Navale”, nr.8, București, 2008, p. 5.

⁵ Zbigniew Brzezinski, *op.cit.*, p. 123.

⁶ Silviu Negruț, *Geopolitica*, în „Jurnal Economic”, nr.15, Buc, An VIII, pp. 3-8.

⁷ Idem, *Geopolitica.-Univ.puterii*, Ed.MeteorPress, Buc, 2008, p13

⁸ Samuel Huntigton, *Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale*, Editura Antet, Oradea, 1997, p.25.

⁹ Zbigniew Brzezinski, *Marea tablă de sah. Geopolitica lumilor secolului XXI*, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2000, p. 34.

¹⁰ Zbigniew Brzezinski, *op. cit.*, p. 126.

¹¹ *Ibidem* p. 105.

¹² Samuel Huntigton, *op. cit.*, p. 240.

¹³ Zbigniew Brzezinski, *op. cit.*, p. 59.

¹⁴ *Ibidem*, p. 123.

¹⁵ Zbigniew Brzezinski, *op. cit.*, p. 168.

Ștefan Lucian MUREȘANU

NEGRUL ȘI PALIDUL ÎN POEZIA BACOVIANĂ

Motto: *În poezie m-a obsedat întotdeauna un subiect de culoare. Pictura cuvintelor sau audiția colorată [...] Îmi place mult vioara. Melodiile au avut pentru mine influența colorată. Întâi am făcut muzica și după strunele vioarei am scris versuri. Fie după note, fie după urechea suflului, acest instrument m-a însoțit cu credința până azi. Am făcut și compoziție pentru mine. Pictorul întrebunțează în meșteșugul său culorile: alb, roșu, violet. Le vezi cu ochii. Eu am căutat să le redau cu inteligența, prin cuvinte. Fiecărui sentiment îi corespunde o culoare. Acum, în urmă m-a obsedat galbenul, culoarea deznădejdiei. De aceea și ultimul meu volum poartă titlul "Scânței galbene". Roșu e sângele, e viața zgomotoasă [...]. În plumb văd culoarea galbenă. Compușii lui dau precipitat galben. Temperamentului meu îi convine această culoare. După violet și alb, am evoluat spre galben [...]. Plumbul ars e galben. (I. Valerian, **De vorbă cu G. Bacovia**)*

Dacă vei diseca poezia bacoviană, cu gândul de a pătrunde în tainicul cod simbolist al dănuirii fiindului în lumea umbră, vei sesiza elecțiunea spectrului ca salt uniform al existenței unei lumi dejucate la hotarul dintre viață și moarte. Palidul este atras de cenușiu și târât în cavouri a căror cripte vor despărți fostul „eu” de lumină, zădărnindu-l în obscur. Aparent, „nefiindul”: „Pe zări argintii / În vastul cavou...” (Amurg) încearcă să se rupă de egoul său care, în realitatea eternă, se va zbate hăituit de neliniști a căror critică rămâne drumul neînțeles. Perpetuumul lucind al ideii fășnite din obscur, din interiorul căreia crepusculul zvâcnește: „Cu pene albe, pene negre” (Decor), va aburiza cu bățiile nevăzute ale aripilor sale privescătoarea, care lasă fantomele să apară: „Prin ziduri vechi ce stau în dărâmare” (Sonet). În liniștea serii „adâncii”, substantivizarea adjectivului este voită și nu întâmplătoare, omul devine umbră a fiindului său, iar pământul își schimbă culoarea, negrul confundându-se cu noaptea care apasă grea, ca plumbul, destinele pierdute în visele ce, cândva, au mai fost visate însă puține trecute în fapta materială a existenței fiindului. Eul este viața din idei ce se zbate ca un muribund între ceea ce știe și ceea ce se pierde în Univers. Bacovia, omul din adâncurile cenușii, a urcat prin umbră și a rămas așa

toată viața câtă i-a fost dată în palidul amurg al timpului teluric luminat discret de unda celestă, îngreunat însă de boală și ținut în sicriul de plumb al fiindului său. Și trupul îi era ca de plumb și reci îi erau zilele înecate: „Da, plouă... și sună umil / Ca tot ce-i iubire și ură - / Cu-o muzică tristă, de gură, / Pe aproape s-aude-un copil”. Chiar dacă plumbul este apăsător, un aducător de sfârșit existențial prin tot ceea ce constituie el chimic, ca metal, poate despărți fantastic de miraculos fiindul de nefiind, pentru că masa lui materială poate să sufoce viața telurică cu care dispăre umbra, nefiindul intrând într-o stare activă de meditație: „Stam singur în cavou... și era vânt...” (Plumb). Simțirile acestui nefiind al existenței unei alte lumi Bacovia le trăiește intens încă din viața de deasupra, pentru că el, inițiat al tainelor lumii de dincolo, se detașează complet de profan: „Stam singur lângă mort... și era frig...” (Plumb). Simțirile sale fizice îl țin totuși aproape de cei care mișună palizi pe trotuarele nopții, acele ființe pe care el le vede continuu în descompunere.

Pentru Bacovia negru înseamnă pământul, spațiul provizoriu de observație pentru că adevărata lui meditație are loc în încăperile umede ale dedesubtului teluric: „Tot mai tăcut și singur / În lumea mea pustie - / Și tot mai mult m-apasă / O grea mizantropie” (Ego), ce altceva decât singurătatea străfunzimilor, de unde vocile răgușite ale celor trecuți într-o altă stare de existență, așteaptă rânduirea spre celest.

Apocalipsa apare ca o ars poetică încă din poezia sa de geniu „Plumb”, pentru că el pășea deja în lumea aceea neînțeleasă de fiindurile telurice, trăind paralel cu o lume care îl aștepta și pe care el o simțea ca aparținându-i. Palidul, cenușiu, negrul pământului sunt doar coduri ale unui spațiu inițiativ ale poetului, el cunoaște greutatea plumbului care este mult mai apăsătoare chiar decât cea a pământului pe care încă mai calcă până la revelație: „Vestminte funerare de mangal, / Negru profund, noian de negru” (Negru). *Durerea fizică este cea care îi amintește de viul din el: „E un secol de-al binelea bolnav / Că-s bolnav și eu nu mă mir; / Deschide clavirul și cântă-mi / Să cad în delir”* (Trudit)², instrumentul muzical constituind de fiecare dată în creația sa poetică pasul magic al sunetului în diez care îl înalță și, departe de lumea profană, creează angelic cuvântul poeziei.

Versurile sale, cu care creează atmosfera apocaliptică de după departajarea energetică a viului de nefiind, din poezia „Amurg”: „O zi fără anotimp și ordine militară / Și prin vecini s-aud mici pregătiri de masă, / Însă produsele au început să dispară - / Și mulți au plecat, și noaptea se lasă” sugerează începutul sfârșitului existențial de după alinierea fiindurilor și detașării înțeleșului de neînțeles. Venise ziua când anotimpul se dezintegrase în timp iar ordinea umană dispăruse, apărând o altă formă a pregătirilor sugestive și aparent existente prin hrană materială ce făcea ca oamenii să dispară în noapte pentru că noul început aștepta „... că un geniu se va naște - / Iar studiul crește cu tactul tăcut... / O ființă

(continuare în pag. 25)

supremă, dintre noi, ne cunoaște” (Amurg). Bacovia observă și ajunge la concluzia că omenirea a fost un studiu care parțial s-a dovedit greșit pentru că omul dăruit nu a putut prin tot ceea ce a creat să ajungă la perfecțiune, ci s-a lăsat învins de vicii, neuibire de sine. Literatul conștientizează la un moment dat că poetul numai în singurătate poate trăi alături de „ființa supremă” care trăiește printre noi: „Te pierzi în golul singurătății / O, suflet, mereu de lume fuga” și continuă ca un adevărat cunoscător, trăitor în lumea aceea și prevestitor al tuturor acestor dezastre care ne stăpânesc fiindul: „E ora când Petru plânge amar - / Ascultă... e ora lașității...” (Nocturnă). De ce oare Bacovia numește acea clipă fatidică, pentru că în timpul celest viața omului este egală cu o oră telurică „e ora lașității”? Și ne mai roagă să o și ascultăm cu multă atenție, putând fi chiar ultima ascultare pe care omul dual să o mai poată auzi și în conștiința sa să o recepteze ca pe o iertare a păcatului de a fi constituit ca om: „Blestemată mai fie și toamna, / Și frunza ce pică pe noi” (Aiurea). Criticul literar Dumitru Micu spunea într-una dintre lucrările sale: „Bacovia este creatorul unei atmosfere lirice inedite”, înțelegând din aceasta atmosfera specifică în care s-a dorit să creeze și continuă spunând: „E poetul toamnei reci și umede, al iernii aspre, cu amurguri sumbre de metal, al verii toride, de a cărei căldură: *încet, cadavrele se descompun*, poetul monotoniei târgului vechi, prăpădit [...]. Poezia lui Bacovia e plină de parcuri solitare, cu copaci desfrunziți, de grădini devastate, mâncate de: cancer și ftizie, de ploii, de ninsori, de vânturi nimicitoare, de corbi, de figuri palide, spectrale. Prin astfel de reprezentări poetul dă relief deznădejzii tenace, sentimentului de a trăi într-o lume absurdă, de a fi închis într-un cerc blestemat”. Putem considera cercul ca o parte existențială: *tristă, plină de humor*, pentru că viața este definită ca un umor al celor de sus, „despre care vorbește cu amărăciune, cu o disperare neputincioasă în poezia „Cu voi”, din care voi cita versurile sugestive în împlinirea idealului creativ prin singurătate: „*Mai bine singuratic și uitat, / Pierdut să te retragi nepăsător...*”. Putem înțelege de ce Bacovia s-a retras să creeze într-o lume de noapte, o lume care nu îl vedea pentru că el însuși se dorea neobservat, profanul îi lezase puternic fiindul, iar eul lui nu mai putea accepta compromisul existențial, intrând sub greutatea unui destin al durerii morale dar și fizice.

Metaforic, plumbul bacovian inspiră: „*Fereastra e-o poezie de plumb și de scânteii...*” (Dialog de iarnă), materializează ideea în versuri și tot ceea ce îl înconjoară e „... o vreme de plumb” (Toamna) și „*larbă de plumb și aer tare...*” (Nervi de toamnă) care îi sufocă fiindul până la palidul ce „*În culori închise, și amețit la pas, - / Dus de frumos, de mai bine / Demult, într-o toamnă, s-a stins un glas*” (Nervi de toamnă). Plumbul sugerează sfârșitul însă nu aspirarea eului prin înveșnicirea greutății sale, pentru că eul se detașează de materia ce se descompune, pornind o cale a meditației profunde. Universul este întunecat de egoul materializat, pentru suflet el este o lumină a creației, a meditației profunde doar prin idei. Cuvintele dispar doar zâmbetul și seninul ochilor vorbesc în lumea pe care Bacovia o vede în palidul amurg al omenirii. Pământul dă viață și poetul prețuiește ceea ce pământul dăruiește însă cugetul său zdruncină de la

amurg și până în zorii dimineții precum un vâcolac prevestitor în care eul și egoul, fiindul și nefiindul teluric, își schimbă statutul de trăitor într-o lume care nu știe ceea ce o așteaptă când noaptea eternă se va așterne, dezintegrând materia.

Negrul creează deziluzia existențială, teama întreruperii unui circuit de viață, o suprapunere cu nostalgia care-i cuprinde pe cei rămași până le vine rândul la perpetua dezintegrare și revelația pe care numai cei inițiați o simt că va veni. Teamă de negru creează panica, sporește tainicul, palidul îngreunează ca un plumb trupul fără de viață, iar viața... ce este viața telurică? Tumult, egoism, lumire preluată de la un fiind la altul și pogorâtă în „negrul pământ”, cripta grea ca plumbul ce stăvilește pentru totdeauna răul viu însă nu fiindul fără umbră. Bacovia a fost un căutător și un clavăzător al morbidului, un cercetător al labirintului nopții de la fereastra căruia și, rareori pe drum, observa clipele încă vii ale timpului teluric. Număra ceasurile, cântărea minutele și ștergea secunde care i se păreau lipsite de importanță în lumea udă a nopții: „*Acolo, unde nu-i nimeni, / Și nu mai trebuie / Niciun cuvânt*” (Sic transit). Și criticul literar Alexandru Piru vorbește despre „Capacitatea lui Bacovia”, dar și de trăirile lui intense, profund simbolizate „a senzațiilor, emoțiilor, neliniștilor, angoaselor și teroarei de necunoscut”, care, spune el: „este excepțională și, chiar când i se găsesc modele, de o originalitate din sfera literaturii române, incontestabilă. Inedite sunt îndeosebi imaginile copleșitoare, ale înăbușirii într-un potop de cărbune: *Carbonizate flori, noian de negru... / Sicrie negre, arse, de metal, / veștminte funereare de mangal, / Negru profund, noian de negru...* sau printr-un diluviu adevărat, văzut ca o regresie pe scara antropologică până în epoca preistorică...” Chinul apăsător al trupului i-a măcinat existența, i-a schimbat ciclul lumină/întuneric, ziuă/noapte făcând din înălțările lui un prevestitor al sfârșitului, un inițiat al interpretării viului în obscur, al exigenței ideii geniale de a se alătura celei lumești și mediocre, a simțirii greutății repercursiunilor palidului în trup și a galbenului prin plumb.

Plumbul este atât de obsedant încât îl întâlnești, în poezia bacoviană, sugerat atât ca metal împovărat de greu și sufocant pentru trupul inert, ascuns de lumină, între pereții vreunui cavou sau sicriu, locuri reci precum nefiindul palid, amorțit și așteptător de chemări, fără umbră și fără dorință. Când spun „fără dorință” îmi asum răspunderea elogiind moartea ca ceva de care niciunul dintre cei vii nu sunt uitați să rămână de-a pururea trup pe Pământ: „*Și iată, din toate, nimicul - / Un înger, apoi, s-a născut... / - Acestea erau, deci, nimicul, / Și-ndată, orice a tăcut!*” (Controversă), stare la care, cu înfrigurare, și Marin Sorescu medita în poezia sa „Gând”: „*Că vine moartea / și atunci această încordare / îmi trece*”. Literatul se simte eliberat, despo-vărat de lumesc în clipa detașării, lumea lui adevărată din momentul acela se unește cu eul lui purificat într-un fiind superior. Întoarcerea la Geneză

(continuare în pag. 26)

sugerează începutul și o cu totul altă dominare a conștiinței noastre mult mai profundă și mai apropiată de existențele angelice și, de ce nu, mai pură. Bacovia ascultă și aude în singurătatea lui interioară dorințele lumii de noapte: „*Un cântec trist din liră / Aș vrea să-ți mai arunc, / Din viața mea în noapte / De ne-nțeles adânc*” (Versuri), chiar dacă pe stradă sau în încăperile trăinde ale fiindului său bolnav se află o altă entitate, pentru că așa cum sunt prezentate viețile în creația sa poetică sunt departe de a fi semeni ai lumii de ziua: „*Cei vii se mișcă și ei descompuși, / Cu lutul de căldură asudat; / E miros de cadavre, iubito, / Și azi, chiar sânul tău e mai lăsat*” (Cuptor). Imaginile sunt apocaliptice și, într-un astfel de mediu, ce poate fi mai expresiv decât negrul, ca taină și palidul/galben ca loc izolat de zbatere încă a viului. Bacovia este pătrunzător și pătrunsul generează conștientizarea că până și în obscur actualul este dominat de profan. Iubirea lui este o manifestare nepământească, ruptă de faptul real însă afectivă, pătrunzătoare și scrutată: „*E o vibrație de violete, / Trece și Ea; / Aș vrea, / Dar nu pot s-o salut: / Oh, și cum a trecut, / Într-o vibrație de violete*”, am putea spune excesiv de sentimentală și dureroasă în fața neputinței de a și-o îndeplini. Acel „oh” rostit cu atâta durere exprimă părerea de rău pentru că în omul din el sentimentele sunt mult superioare față de cele ale profanului. Respectul față de entitatea-femeie, exprimată și notată în creația sa cu literă mare „Ea” justifică ceea ce de fapt cu peste o jumătate de veac înainte Eminescu își arătase în poezia sa, „Lacul”, angelizarea femeii căreia notarea, în stilul cursiv al scrierii electronice, „Ea” o făcea tocmai pentru a sugera confesiunea poetului, apropierea acesteia de zeița protectoare a iubirii desăvârșite, unicitatea ei și neputința bărbatului de a însuma în caracterul său sensibilitățile pe care femeia le nutrește încă de la naștere. Dacă la clasici modelul cuplului Adam și Eva imagina fericirea familială într-o corelație perfectă cu ritmurile lumii și ale universului, la Eminescu, romantic prin excepție, apare asocierea iubirii cu eternitatea universului, cu toate trăirile naturii. Bacovia însă vede iubirea sub o altă formă, unind dragostea cu moartea. Moartea considerată ca o binefacere a tuturor împlinirilor. Pentru el, și pentru toți moderniștii care au atribuit realului iubirea, nu ca o proiecție în absolut, ci ca o trăire, ca un sentiment bolnăvicios și condamnat eșecului, unde natura neparticipativă nu mai era un complice, o ocrotitoare, ci un gol existențial, iubirea devine un gest mai mult grotesc decât liniștitor: „*Ea plânge, și-a căzut pe clape, / Și geme greu ca în delir... / În dezacord clavirul moare, / Și ninge ca-ntr-un cimitir*” (Nevroză).

Cum aș putea încerca desecretizarea trăirilor bacoviene decât lăsându-l să-și destăinuie singur crezul: „*Și toamna, și iarna / Coboară-amândouă; / Și plouă, și ninge, - / Și ninge, și plouă*” (Moină), stări atmosferice care nu fac altceva decât să dezintegreze materia eliberând eul fără umbră, lăsat să-și parcurgă drumul în singurătatea sumbră și palidă: „*Veșnic, veșnic, veșnic..., / Rătăcirii de-acuma / N-or să mă mai cheme - / Peste vise bruma, / Veșnic, veșnic, veșnic...*” (Rar). Veșnicia fiindului va rămâne codul bacovian încrustat în pereții de plumb ai spațiului timp, ai unei culori neînțeleasă de

profanul îmbujorat pe fața umbrei palide care pășește pe lângă el spre locul meditației profunde. Din întuneric Bacovia a eliberat ideea ce s-a îndreptat fără întoarcere spre matricea celestă ce îi va găzdui veșnic eul detașat de nefiindul teluric. Versul poeziei sale simboliste, pe care aș cădea în ridicol să o mai amintesc, când a făcut atâta vâlvă în lumea criticii literare și s-a păstrat ca o ars poetica în magia încă nedeslușită a cuvântului „galben” bacovian sinonim plumbului: „*Stam singur în cavou...*” (care era din plumb) și era vânt...”, stare a naturii ce se ivește din senin și care poate avea urmări neprevăzute, uneori nefaste, ferește trupul de magica dezintegrare însă „eul viu” al poetului nădăjduiește într-o magnifică lucire a ideii pe care o înalță celestului deusian lipsindu-se de umbră. Din starea de visare a nefiindului, inițiatul literat trece în starea de veghere în cel de-al doilea catren al creației bacoviene, simțind, de astă dată, frigul: „*Stam singur lângă mort... și era frig...*”. Se detașează ideea vieții de după moarte pe care scrierile biblice o consemnează ca un adevăr, ca un fapt împlinit acelora ce, dăruindu-i mirajului, pătrund adânc în meditație, descifrând codurile cuvântului din idee.

Căutările și descifrările adevăratului înțeles al temelor lirismului bacovian continuă și va continua, găsindu-se chei cu care exegeții vor pătrunde în adâncă filosofie a palidului și a cenușiiului apocaliptic.

Aburizare, efect ce constă în supunerea la acțiunea delirului a imaginii imaginate, pentru a crea o atmosferă halucinantă, apocaliptică, prelucrând în subconștient idei noi, formatoare.

² Poezia „Trudit” a fost preluată integral din Revista *Cronica Moldovei*, nr.4/20 iunie-20 iulie 1915, p.74, București.

BIBLIOGRAFIE:

- Caraion**, Ion, *Bacovia. Sfârșitul continuu*, București, Editura Eminescu, 1975.
- Cimpoi**, Mihai, *Secolul Bacovia*, București, Editura Fundației Culturale Ideea Europeană, 2005.
- Dimitriu**, Daniel, *Bacovia*, Iași, Editura Junimea, 1981.
- Flamând**, Dinu, *Introducere în opera lui G. Bacovia*, București, Editura Minerva, 1979.
- Grigorescu-Bacovia**, Agatha, *Bacovia (viața poetului)*, București, Editura pentru Literatură, 1962.
- Grigurcu**, Gheorghe, *Bacovia, un antisentimental*, București, Editura Albatros, 1974.
- Indrieș**, Alexandra, *Alternative bacoviene*, București, Editura Minerva, 1984.
- Petroveanu**, Mihail, *George Bacovia*, București, Editura pentru Literatură, 1969.
- Scarlat**, Mircea, *George Bacovia - nuanțări*, București, Editura Cartea Românească, 1987.
- xxx**, *Opere*, prefață, antologie, note, bibliografie de Mihail Petroveanu, text stabilit, variante de Cornelia Botez, București, Editura Minerva, 1978.
- xxx**, *Opere*, ed. de Mihail Petroveanu și Cornelia Botez, București, Editura Fundației Culturale Române, 1994.

Patricia LIDIA

**Poetul Adrian Munteanu,
câștigător al Premiului „La Cariera”
Premiul Internațional de Literatură NUX**

Comitetul de organizare al Salonului Internațional al Cărții de la Milano a anunțat că scriitorul Adrian Munteanu a fost desemnat printre cei trei poeți care vor primi în acest an Premiul Internațional de Literatură NUX la Târgul Internațional de Carte de la Milano, care se va desfășura în perioada 26-29 octombrie 2012. Alături de Adrian Munteanu vor fi premiați poetul nord-irlandez Desmond O'Gra-dy și scriitorul francez Daniel Maximin.

Premiul Internațional de Literatură NUX este acordat scriitorilor curajoși aleși de Comitetul Intern al Târgului de carte, care s-au distins în lumea artistică și au adus o contribuție culturală majoră pentru umanitate.

Pe Adrian Munteanu l-am cunoscut numai prin operele sale și i-am admirat fiecare literă și fiecare cuvânt pe care l-a incorporat în sonete. Pe parcursul a 7 ani (2005 – 2011) a publicat 7 volume de sonete, specie literară ce s-a dovedit a se potrivi cel mai bine cu structura lui interioară: **“Tăcerea clipei”** (Sonete 1), editura Arania, Brașov, 2005, **“Casa fără ziduri”** (Sonete 2), editura Arania, 2006, **“Paingul Orb”** (Sonete 3), editura Arania, 2007, **“Ferestre în Cetate”** (Sonete 4), editura Arania, 2008, **“Femeie!...”** (Sonete 5), editura Minerva, 2009, **“Orele Tăcerii”**, editura Dacia XXI, Cluj-Napoca, 2010 și **“7”**, editura Arania, 2011.

Marin Mincu, scriitor, critic literar, semiotician, traducător, italianist (coperta a IV-a a volumului FEMEIE!... (Sonete 5), editura Minerva, București, 2009): “În sonetele sale, Adrian Munteanu cultivă ardoarea erotică specifică aceluși «dolce stil novo» despre care a vorbit Dante atunci când s-a referit la Guido Guinizzelli. El

Adrian Munteanu

reușește să mențină treaz interesul cititorului pentru un gen liric revizitat, astăzi, doar de cei mai curajoși. Nu mă îndoiesc că virtuozitatea sa prozodică va stârni plăcerea îndrăgostiților și nu numai a acestora”.

„Invitația de a fi prezent ca invitat special la Salonul de Carte de la Milano, acolo unde dețin această calitate doar trei scriitori europeni, a venit pe neașteptate și nici acum nu mă dumiresc ce s-a întâmplat. Paradoxul este că eu nu am texte traduse în limba italiană (cine se încumetă să traducă sonete, acolo unde ai tot felul de obligații metrice și ritmice?), dar mi s-a spus că este vorba de o monitorizare din partea juriului, mai ales a uneia dintre membrele comitetului de organizare, româncă de origine, care a citit cam tot ceea ce am scris, adică cele șapte volume de sonete. Cred că și această performanță a mea, probabil unică în lume, a sensibilizat juriul în patria lui Petrarca. Pentru mine este o realizare de vârf, acum, la încheierea proiectului meu sonetistic, odată cu apariția volumului “7”, la editura Arania, și un indiciu că drumul nu a fost greșit. Cea mai mare satisfacție o am sesizând că textele mele ajung la public, emoționează cititorii, îi fac să vibreze – nu o dată mi s-a spus – ca și cum ar fi propriile lor stări interioare. Pentru un scriitor care are numai 8 ani de când scrie și care asta își dorește cu prioritate, să fie iubit de cititori și nu de critică, prea adesea încorsetând omul și opera lui în compartimente gândite cerebral, este idealul și se poate gândi la mișcările viitoare, totdeauna apropiate de oameni. Este și o recunoaștere care poate fi tradusă în câteva concepte generale: nu te poți desprinde de rădăcini, nu e nici firesc și nici productiv să o faci; literatura nu începe cu tine; poezia fără emoție nu există. Dacă vrei, ca o idee supremă, țin foarte mult la conceptul “avangardă prin tradiție”. Dincolo de toate, va decide TIMPUL”, a declarat poetul **Adrian Munteanu** pentru AgențiadeCarte.ro

Mircea Cărtărescu, scriitor (din Recomandare pentru primirea lui Adrian Munteanu în Uniunea Scriitorilor): “Sonetele poetului Adrian Munteanu au multe calități pe lângă simpla stăpânire a meșteșugului și a formei fixe. Sînt sonete moderne, de o manieră viguroasă și acidă, autorul nesfiindu-se să apeleze, arghezian, la crudități de limbaj care dau prospețime formei clasice de sonet. Nu lipsesc însă nici suavitățile, nici sentimentul melancolic al trecerii timpului și-al degradării încete a tuturor lucrurilor. Mai ales poemele cu temă erotică excelează în expresivitate și, nu de puține ori, într-o grație feroce”.

Sunt mândră de șansa de a fi contemporană cu Adrian Munteanu și de a putea citi operele sale aproape în momentul în care au fost ele scrise. Astfel de reușite îmi șterg gustul amar lăsat de epoci de uitare și defăimare a literaturii române.

Elena MLĂDINOIU**Frig**

Frig, frig necesar
născând primele reliefuri - munții,
fiii și fecioarele frigului
frig necesar, împlânzit și împins apoi
până la întâiul sentiment vegetal
până la întâia celulă cu ochi
până la întâia maimuță dezzechilibrată
până la om.

Regret

Regret
că nu mai e timp
dorm mai puțin
respir mai greu -
lacrima din alt secol
abia azi mă doare
pe buze am simțit
mușcată invidia.
Mă reped
cu toată muzica-ntr-o stea
să renasc
încă o dată
să aflu să știu
dacă e prea târziu...

Odihna

Am adormit odată
într-o pădure
în care dădeau fagii buzna
să împădurească
visele mele sub cap
unde aveam o carte
și mă veghea umbra.
Am stat de vorbă
din inima ei
a pădurii
și de atunci întruna
o carte mare
se deschide.

Nu mai încerc

Am colindat pustiuri
Într-o viață plină de pariuri
m-am contopit cu eterul
însă n-am limpezit misterul
perpetuum mobile mai respir
parfum și spin de trandafir.

Pădure virgină

Pădure virgină
izvor de frunze
la umbra levănțicii suave
zumzăie-n petale
o colonie sacră
de nobile albine.

Aștept încă o noapte

Va trece și această noapte
e ora unu încă n-ai venit
și urmele-s pierdute
într-un mit
și-ntr-un sfârșit
afară-i dimineață
păsări la zbor
pretimpuriu se-nvață
eu mă retrag mă duc...
te-aștept, vino îndată!

De tine

Alinată de tine
tristețea clipei
nu se mai întoarce...
Îmbrățișată de tine
inima-nsăilată
de dragul dragostei
îți aparține...
Sărutată de tine suspin furată
de noaptea sacerdotă...
Iubită de tine
mă pierd în liniștea
prismelor pure
în oceanul cu stele
din mine...

Destin

Cincizeci și șapte de torțe aprinse
și tot atâtea fulgere
supuse unui singur gând - destinul
invazii de ape tulburi
se pierd în memorii
n-am să mai fiu zbor fulgerat
din privirile mele ies timid zorii
flori fără nume
pe mormântul uitat.

La cerul ferecat de porți solemne

La porți celebre tu erai un nume
Eu îți vegheam imaginea în lume
La granița-ntre rugă și păcat
Am fi găsit limanul mult uitat
În acea noapte plină de mistere
În care un poet cânta-n tăcere.

Regret

Regret că nu mai e timp
dorm mai puțin
respir mai greu -
lacrima din alt secol abia azi mă doare
pe buze am simțit
mușcată invidia.
Mă reped cu toată muzica-ntr-o stea
să renasc încă o dată
să aflu să știu dacă e prea târziu...

Adrian BOTEZ

RITUALUL CĂLUȘARILOR

...Recitind pagini din capodopera lui Romulus Vulcănescu, "Mitologie română" (Ed. Academiei RSR, Buc. 1987), am observat, cu surprindere, că autorul tratează, cu destulă suficiență și superficialitate, unele dintre datele (extrem de prețioase!) pe care, la început de veac XVIII, iluministul mason român, Dimitrie Cantemir (obsedat de exactitatea descriptivă, care-l salvează de efectul lipsei "antanelor" autentic metafizice și mistice!), le oferea valahilor, despre un fenomen folcloric deosebit de controversat, ca origine și semantică: "Jocul" CĂLUȘARILOR...

...De aici provine dorința noastră de a pune de acord câteva lucruri esențiale, despre... "Esențiali CĂLUȘARI"!

...Călușarii reprezintă, în toate interpretările demne de luat în seamă de până acum, confruntarea CAILOR SOLARI cu CAILI INFERNALI (și se confirmă, în final, VICTORIA SOARELUI!) - spre a elibera Puterea Integrală a LUMINII REGENERATOARE DE COSMOS: suntem în primăvară, în zona temporal-sacrală a ÎNVIERII Soarelui și, deci, și a lui Zalmoxis-HRISTOS (...figuri sacre care trimit, implicit, la Androginitatea ZEULUI SUPREM, la "Dalbii Pribegi" - GEMENII: APOLLON și ARTEMIS! - ...știut este că toată mitologia grecilor nu este altceva decât preluare, mai exactă sau mai puțin exactă, a mitologiei TRACILOR - care sunt neamul cel mai vechi și deplin spiritualizat, din Europa, comparativ cu "cazanul etnic" grecesc, despre care vorbește M.I. Finley, în Lumea lui Odiseu, E.Ș., Buc., 1968).

...În primul rând, să spunem că, da, suntem de acord cu Romulus Vulcănescu, atunci când acesta afirmă că "datina călușarilor deschide și închide zilele consacrate Rusaliilor (lat. Rosalia)" - dar, apoi, R. V. continuă: "...preluată de creștini și asimilată cu sărbătoarea Înălțării. Romanii, și, prin ei, daco-romanii (s.n.: oare? - nu cumva invers?!), considerau sărbătoarea Rosalia (Sărbătoarea Tradafirilor) ca o zi consacrată cultului morților, când se făceau praznice la morminte" (cf. R. V., op. cit., p. 376). Chiar să uite R.V. că TRANDAFIRUL este (atât în antichitate, cât și în Evul Mediu) simbolul și, deci, substitutul sacral-mitologic, al lui Zalmoxis, respectiv al lui HRISTOS, deci al... ÎNVIERII?! ...Da, suntem de acord cu R. V., când acesta preia (alături de variantele hermeneutice, care trimit la latini și greci) varianta tracă: "Prima teorie tracă se referă la originea pyrrhică (n.n.: de foc!) a călușarilor (...). Dansul trac pyrrhic ar fi fost, inițial, influențat și de jocurile divinității Pyrrha, care era zâna pământului roșatic, din care Zeus a conceput rasa umană" - dar, să insiști, precum o face R.V., exclusiv pe "jocul bastoanelor mascoide, care imită astăzi jocul mascoidelor de cai" - și să ingnori TOTAL afirmația lui Dimitrie Cantemir, despre SABIA SOLARĂ, purtată de fiecă membru al cetei de călușari ("alcătuită din numerele fără soț 7, 9 și 11"), din Descrierea Moldovei (Ed. Ion Creangă, Buc., 1978), Partea a II-a, cap. XVII-lea, p.185: "Toti au în mână câte o SABIE fără teacă, cu care ar tăia

îndată pe oricine ar cuteza să le dezvălească obrazul. Puterea aceasta le-a dat-o o datină veche, așa că aceștia nu pot să fie trași la judecată, când omoară pe cineva, în acest chip" - este cel puțin ciudat. Pentru că Dimitrie Cantemir continuă, sugerând că Ritualul Călușarilor (conduși nu de un "călușean" - cum greșit își "amintește" R.V. - ci: "Căpetenia cetei se numește STARIT"! - D. Cantemir, op. cit., p. 185) este unul "interpretat de zeități căzute - aflate în momentul sacral al reluării poziției supreme-celeste (Masca fiind semnul Misteriosului Chip al ZEULUI!)" și având scopul dublu: 1-de a se re-întoarce, prin zbor, la Sălașul Originar-CELEST ("încât cei ce joacă parcă nici nu ating pământul și parcă zboară în văzduh (...) În felul acesta, petrec în jocuri neconținute cele zece zile între Înălțarea la cer a lui Hristos și Sărbătoarea Rusaliilor (...) În toată vremea aceasta ei nu dorm altundeva decât SUB ACOPERIȘUL BISERICII") - dar și 2-cel exorcizator-soteriologic, apotropaic, trimițând la Sacralitatea URSULUI (care URS, și azi, la munte, vindecă prin "călcarea pe spinare"!), simbol al castei militare trace: "(...) norodul lesne crezător pune pe sama călușarilor puterea de a izgoni boli îndelungate (...) bolnavul îl culcă la pământ, iar călușarii încep să sară și, la un loc știut al cântecului, îl calcă, unul după altul, pe cel lungit la pământ, începând de la cap și până la călcăie; la urmă îi mormăie la urechi câteva vorbe alcătuite într-adins și poruncesc boalei să iasă" - n.n.: des-cântec RE-SACRALIZATOR, prin care se re-purifică-lustrează Logos-ul ființial, întorcându-l pe cel căzut, înapoi, în Paradisul Săntății Depline-SACRALE!), ca efect final (întru glorie și soteriologie!), al spectacolului ritualic, asupra așazișilor "spectatori" (de fapt, Omul De-Căzut din statutul Celesto-Divin, dar păstrând, pururi, dorul de re-divinizare - "Nostalgia Paradisului", cum frumos formula Nichifor Crainic, în lucrarea sa omonimă!)

...De aceea, pentru a încerca să punem oarece rânduală în informația despre acest ritual sacru fundamental, al strămoșilor noștri TRACI - vom apela (cum am mai făcut-o!) la celebra, de acum, lucrare Dacia Secretă, a lui Adrian Bucurescu (Ed. Arhetip, Buc., 1997): "Ca să nu fie recunoscut, Apollon și-a pus o glugă peste față, spre a nu i se vedea semnele ce-i rămăseseră de la căderea tragic din stejar (n.n.: STEJARUL este Copacul Sacru, al Lui Zalmoxis! - iar căderea, urmată de ridicare "sub mască/glugă", este echivalentul semantic-mitologic al Învierii și, apoi, Înălțării Hristice, cu tot cu Trup, după Moarte). De atunci, zeului i s-a mai spus și CHAR-NABUTAS - "Domnul Nevăzut / Întunecat, Negru"" (n.n.: să nu uităm că numele Neamului nostru, acela de "vlah/lah", înseamnă "negru / misterios / sacru"! - ...deodată și în același sens cu "Muma Cosmică": "MIORIȚA LAIE"!) - cf. Adrian Bucurescu, Dacia secretă, Ed. Arhetip, Buc., 1997, p. 98).

"Pregătiți pentru UARZA-BALOS-Cumplita Luptă/Război, Vitejii Gemeni au mers, prin lunca lalomiței, spre HEBRIZ-ELMOS- "Colina Înflorită", locul natal al Gemenilor Cerești (n.n.: Paradisul), unde au ajuns în ziua ce corespunde cu 1 Mai.

(continuare în pag. 30)

Această zi se serbează și astăzi de români, sub denumirea de Armindenii, ce provine din dacicul AURU-MENTI "Drumul Celui/Cel Strălucitor". Tot de la AURU-MENTI vine și actualul nume al lalomiței". Iată, deci, că, prin RITUALUL CĂLUȘARILOR, Topografia Paradisului se reface în Spațiul Sacru al Daciei FELIX, prin "mitul eternei reînnoiri" eliadesc - cel al GEMENILOR - Zalmoxis-HRISTOS/Apollon-Artemis!

"O gemă getică a imaginat Victoria Fraților Divini ca pe una cosmică. Tinerii zei NAPEI / "GOI" (n.n.: precum „gol"/golind răul din omenire a fost și HRISTOS, pe Cruce!), pe CAI, poartă pe cap cușmele ciobănești (...). În partea centrală a iconiței, Zeița-Mamă ține CAII de frâu (n.n.: fie pe caii infernali, fie gestul ei este unul de echilibrare echinoxială a forțelor cosmice antinomico-dichotomice). Țintuiți la pământ de sulitele zeilor, Beithy-Kelas și Tantalos/DINȚOSUL (n.n.: simbol al agresivității primitive a Materiei Brute-Prakrti, pe care Apollon-Artemis/ZALMOXIS-HRISTOS o vor transfigura, prin intermediul Spiritului-Purusha!), și ei despuiți (n.n.: pentru transfigurarea sacrală!), își recunosc înfrângerea (n.n.: astfel, cei doi „adversari” intră în procedura META-NOICĂ!). Pe gema dacică, o neașteptată inscripție: KIA NOF DIADIS - adică: ȘTIU/RECUNOSC NOUL TESTAMENT".

...Călărețul TRAC are, în mâna dreaptă, cornul de crainic ceresc, IAR CU STÂNGA POARTĂ FRĂUL CALULUI (n.n.: psihopomp, după încheierea procesului soteriologic-metanoic). LA SOLDUL STÂNG POARTĂ O SABIE MARE, DREAPTĂ", pe care R.V., în ciuda insistențelor lui Dimitrie Cantemir... o ignoră (n.n.: **SABIA DREAPTĂ** - simbol al Razei SOLARE Mântuitoare, prin care GEMENII/ZALMOXIS ne vor/va extrage din întunericul infernal temporar, consecință a unei victorii temporare a Fraților Infernali, Beithy Kelas și Tantalos - despre înfruntarea dintre GEMENII-Apollon-Artemis, și demonii Beithykelas și Tantalos, vorbește și **Cartea lui Habacuc!** - în care carte sunt identificați, în mod corect, essenienii, la care a stat, spre învățătură-revelație de Sine și Misiune Cosmic-Soteriologică, Iisus Hristos, cu... supranumele TRACICE ale lui Apollon: **Iazi, Etsous, Ysos - SFÂNTUL / CURATUL** - cf. grec.: **sfânt, pur** - ...la fel, și istoricul evreul Josephus Flavius, în **Antichitățile iudaice**, XVIII, 1, 22: „**Ei/essenienii nu trăiesc prea diferit de lume, dar viața lor amintește în cel mai înalt grad de cea a DACILOR NUMIȚI „PLEISTAI”!** - ...iar nu cum face R.V., identificându-i, pe essenieni, cu un trib de evrei...).

...În anul 666 de la Zalmoxis, împăratul Buerebistas și marele preot Decaineus au hotărât să restaureze ADEVĂRATUL CULT, dezvăluindu-le dacilor misterele sacre (n.n.: cele ale Morții și ÎNVIERII!). S-a decis, deci, ca anul 1 al Calendarului să fie anul nașterii Celor Doi ZALMOXIS/CĂLĂREȚII TRACI (n.n.: călărind unul cu fața spre înainte, celălalt cu fața spre înapoi, pe... UNIC CAL!). În acest sens, anul reformei religioase (n.n.: practic, creștinarea dacilor, „avant la lettre”) a fost 666, iar adepții l-au socotit an benefic, pe când adversarii l-au considerat malefic” (n.n.: până azi, suntem păcăliți de „zvonorile” ...adversarilor creștinismului!).

...Deci, nu se mai poate rămâne la stadiul interpretativ-hermeneutic vulgarizator, de tipul: „**Jocul Călu-**

șarilor repetă lupta dintre daci și romani”... NU! Ar fi penibil și meschin...

În realitate, coroborând dovezile lingvistico-istorico-mitologice, precum că dacii-DAOI / Poporul Căii Drepte (și Popor al ILUMINĂRII / PURIFICĂRII, prin Lupul FENRIR-PURIFICATOR) cunoșteau MISTERIUL CREȘTIN încă mult înainte de a veni, spre a li-l descifra, Sfântul Apostol Andrei... (misiunea Sfântului Apostol Andrei devenind doar una de CONFIRMARE a CREȘTINISMULUI DACIC!) - ajungem la concluzia că, prin RITUALUL CĂLUȘARILOR, avem de-a face cu un ritual geto-dacic al luptei cosmice, a Lui Zalmoxis-HRISTOS, împotriva Adversarului Cosmic / "Nefărtatul" (...și, totuși, la daci, Mystic Colaborator al Demiurgiei-GENEZEI!), pentru a-l transfigura metanoic și a determina, astfel, „călcarea morții cu moarte” și re-începerea Procesului Cosmic al ÎNVIERII-MĂNTUIRII COSMOSULUI CĂZUT - prin OMUL-ZEU înfăptuindu-se ambele stadii: CĂDEREA, respectiv, RECUPERAREA întru (Re-Întoarcerea în) PARADIS...!

NOI - AȘTIA DIN EST

noi - aștia din Est (spre deosebire de sfrijiiția ăia din Vest...) - păcătuim
gras: avem și de unde ne
pocăi - avem și de unde s-o luăm de la capăt
cu păcatul

noi - aștia din Est (spre deosebire de fariseii din Vest...) - preferăm un iad cinstit - unui rai ipocrit

...Dumnezeu - când își epuizează stocul de viață - negociază cu noi: Îi dăm câte ceva - pentru a putea să-l și cerem
Totul

PRIMĂVARĂ APOCALIPTICĂ

ciripiturile păsărilor din
copaci - zvâcnesc ritmic și strident - precum mușcăturile necruțătoare ale unui burghiu - care găurește chivăra subțire-a răbdării - apoi - dușmănos - își afundă filetul impetuos - cu scârțâituri formidabile - în acoperișul elegantei Case-a Uitării...

...grohăie-o cioară - vomând țândările soarelui - în poala de mătase-a cerului

...se dezbină căpriorii
Creației - și din întreprinderi mai gingașe - decât acest dezastru sonor...

Delia PASTIA

Caragiale, încă

Ion Luca Caragiale este unul dintre marii scriitori ai secolului al XIX-lea, operele acestuia, des studiate, analizate și comentate, încă reprezintă o sursă prolifică pentru interpretări, dintre cele mai diverse.

Plăcerea lecturării unei creații aflate sub semănătura marelui dramaturg se explică prin starea de bine insuflată în momentul abordării, întrucât acestea puntează răsul, ca esență a vieții.

Eternitatea lui Caragiale, susținută prin intermediul școlilor, al teatrelor, al cinematografelelor,... al spiritului românesc, este argumentată de însăși inventivitatea creatorului. Faptul că prezintă defecte umane ce se pot regăsi inclusiv în zilele noastre, poate chiar exagerat, îi conferă dramaturgului un atribut. Contemporan.

Pentru a evidenția aceasta, voi prezenta câteva exemple elocvente. În schița „D-I Goe”, acesta demonstrează că, până și în secolul al XIX-lea, oamenii își alintau copiii în mod exagerat, prin acțiunile, vorbele și atitudinea pe care Mam'mare, mamița și Tanti Mița o aveau față de Goe, lăsându-l să facă ce vrea fără să îl certe prea tare: „Te mai doare nasul, puișorule?”, „Goe! Puișorule, Goe!”. De asemenea, Caragiale sugerează prin limbajul incorect al doamnelor că acestea erau niște parvenite care încercau să pară doamne adevărate, cu o structură interioară bine definită: „Dar noi n-am declarat-ă?”, „Ad' să-l pupe mam'mare!”.

O altă schiță în care Caragiale prezintă defecte umane este „Vizită...”. O doamnă, asemănătoare cu cele din schița amintită mai sus, are un băiat la fel de obraznic și alintat, pe care totuși îl laudă foarte mândră: „Nu știi ce ștregar se face... Și deștept...”. În această operă, Caragiale a subliniat faptul că dacă unui copil i se permite orice, de către o mamă „foarte preocupată de educația micuțului”, rezultatele vor presupune dulceață în șoșoni.

Pentru ambele schițe, morala este aceeași, și anume: „odraslele” nu trebuie alintate sau cocoloșite oricând, pentru că se vor distinge, întotdeauna, prin nas. După cum se poate observa, Caragiale a dorit să corecteze aceasta atitudine îngăduitoare pe care părinții o au față de copii, deoarece ei vor fi generația de mâine, față de care trebuie să existe o preocupare mai mare. De aceea aceste două opere se mai regăsesc și astăzi, cel mai mult în manualele citite de copii, dar, poate, și de părinți.

Altă creație prin care Caragiale a încercat să corecteze slăbiciunile oamenilor este numită chiar așa: „Lanțul slăbiciunilor”, prin care marele dramaturg dovedește că „relațiile” sunt totul, într-o societate coruptă.

Caragiale a rămas contemporan, întrucât evitarea repetenței, prin mijloace mai puțin ortodoxe, se întâmplă și în prezent, din păcate. Caragiale, nemulțumit de acest lucru, și de faptul că unii învățau și luau note mari, pe merit, pe când alții stăteau și așteptau ca notele mari să pice de undeva din cer, a reacționat, scriind aceasta schiță, arătând astfel cât de incorecți

erau profesorii care erau deja obișnuiți cu acest lucru, cu rugăminți venite din partea părinților elevilor cu probleme la învățătură: „Vii să mă rogi pentru vreo loază de elevi de-ai mei”, „Cine știe ce leneș, ce dobitoc!”.

O altă schiță, menită să îndrepte viciile oamenilor, respectiv, în această creație ale profesorilor este „Un pedagog de școală nouă”. Printre altele, în această operă se poate observa cum profesorul folosea cuvinte urâte, atunci când se adresa elevilor săi: „prostovane”, „prostule”, „boule”, însă, cu unul dintre elevi, se purta total diferit, deoarece părinții săi erau destul de avuți. Domnul pedagog o aprecia pe mama celui băiat și avea în vedere și faptul că tatăl acestuia avea o funcție înaltă, de care putea să se folosească, „la nevoie”.

Caragiale a dorit să nu mai existe diferențe între elevi și, mai ales, ca profesorii să nu se mai teamă de faptul că ar putea fi concediați din cauză că nu se poartă frumos cu un elev sau pentru că a pus o notă mică.

Din toate cele menționate mai sus, rezultă că marele scriitor I. L. Caragiale va rămâne mereu un contemporan, având în vedere greșelile, moravurile oamenilor, care nu vor muri niciodată, pentru că „A greși e omenește” și, astfel, vor exista mereu creațiile lui care să corecteze defectele tuturor.

Cu toate acestea, continuarea proverbului este și dură, atrăgând atenția asupra repetabilității erorii, ce indică, sarcastic, prostia.

Cristian TIRLEA

ARS POETICA (3)

din ciclul : zburd cuvinte

Motto:

observându-mă atent

din când în când

realizez

că aparenta mea evoluție

dinspre animal

nu-i decât un moft

creierul le coace
celelalte zburătăcesc prin aer
desigur că fără țintă

trebuia să fi
din capul locului părtașă
rămăsesei singura
și la tine veneam

încercând să-nchizi robinetul
țeava s-a spart
în aceeași secundă
m-ai împrășcat
cu teiubescuri inutile

trecuse de mult vremea
când mai sorbeam din ele

bine că nu-mi crezi adevăr
te joci cu
"dacă dragoste nu e..."
etcaetera

minciună

ce e nevoie de dragoste
când există atâta ură?

convinge-te
uitând în juru-ți!

eu?
eu te iubesc cu ochii închiși

creierul zburătăcește prin aer
celelalte nu mai sunt

Morala:

în loc să dea din clape
pianul zbătea din pleoape

Dezechilibru

fluctuat nec mergitur

suntem doi naufragiați pe un buștean prea
lung

pentru a ne găsi simultan
centrul de greutate al supraviețuirii

cand ești tu prea departe
sunt eu prea aproape
sau invers

hai amândoi

de la capete în același timp aceeași direcție
dar în sens contrar

sincronizându-ne mișcările
și frânând oportun pentru ca nu cumva
să ne contopim

iubito

mai e mult până la țarm

aș vrea să ajungem împreună

teferi

capabili

de un nou naufragiu de o nouă incursiune
în apele nechibzuinței

Soare

peremptoriu

Motto:

Nu știu, alții,

cum este dorința,

de la capătul fragilității.

Presimt o urcare, pe tânjală,

când n-o iau pe cărarea lui Panurge.

1.

amărăciune
nor veșnic nemulțumit
Soare în casă

2.

gheață topită
acolo în vârf Soare
rugi diletante

3.

psalm încovoiat
ochi transpirați de jale
Soare răsare

4.

neliniștire
pământul de oușor
încordare-n calm

5.

dincolo de Eu
la un butoi lumină
o lampă veche

6.

rumegătoare
amiază-n mare caldă
idee lipsă

7.

nori rupți în coate
zămislire imberbă
ploaie cu Soare

Aventură*în trei acte*

Veni

ursitor cioc alb
o persona non gata
freamăt al vieții

Vidi

Soare frig lume
sperietură de vis
binele cu voi

Vici

laptele matern
măreție de freamăt
o existență

Mereu

luni

a căzut în septembrie
într-o săptămână mare
cât o zi de prost

marți

era gras
în primăvara unui an gelos

miercuri

s-a-ntunecat
mergeam la inimi de furat

joi

era toamnă și
Moș Crăciun
avea ouă roșii în sac
cred că era beat

vineri

era pe seară
ba nu a doua oară
când împleticeam iubescuri
în pletele-ți jilave

sâmbătă

ei na
a morților
a celor neuitați
a foștilor
bunici părinți și frați

duminică

despopim
dând de-a dura dragălășenii
doinite despre dor

mai vreau o zi

una
doar a mea
cum s-o numesc
Măria-ta?
mereu?

îmi place

deci mereu
e ziua-n care se tace
să ți-l ascuți pe EU

ARS POETICA (2)*din ciclul : zburd cuvinte*

Motto:

*sunt mort
de mult ce-am înviat*

ce vreau să-ți spun acum
e adevăr
cu șurubelnița
din sufletu-mi
l-am extirpat

dimineață
când m-am trezit
te-am fluierat
n-ai auzit
deși era încă întuneric

lumânarea care
în treacăt fie spus
a râs toată noaptea
se metamorfozase
spre zi
în inima mea
și picura sânge

tot timpul
căutai
să mă faci a înțelege
că tu nu exiști

ce prostie!
știam
mi-am dat seama
cu mult înainte
să-mi șterg lacrimile

ciudat este
că tu habar nu ai
de inexistența mea

te-am amăgit
fără să-mi dau seama

Morala:

de la rând dispăruseră două babe
și nimănui nu îi păsa.

Pretenții feciorelnice

o muză necunoscută
mi-a învolburat memorii
instigam aiurea
părerii roase de molii
reîncepusem
așa, deodată, să respir dragoste
eram, din nou, un tânăr dezinvolt
ce pacoste!
luam sărutări
și mângâieri de la oricare
atât voiam, pe-atunci,
și-n plus să fie
fată mare.

Vasile GHICA

AFORISME

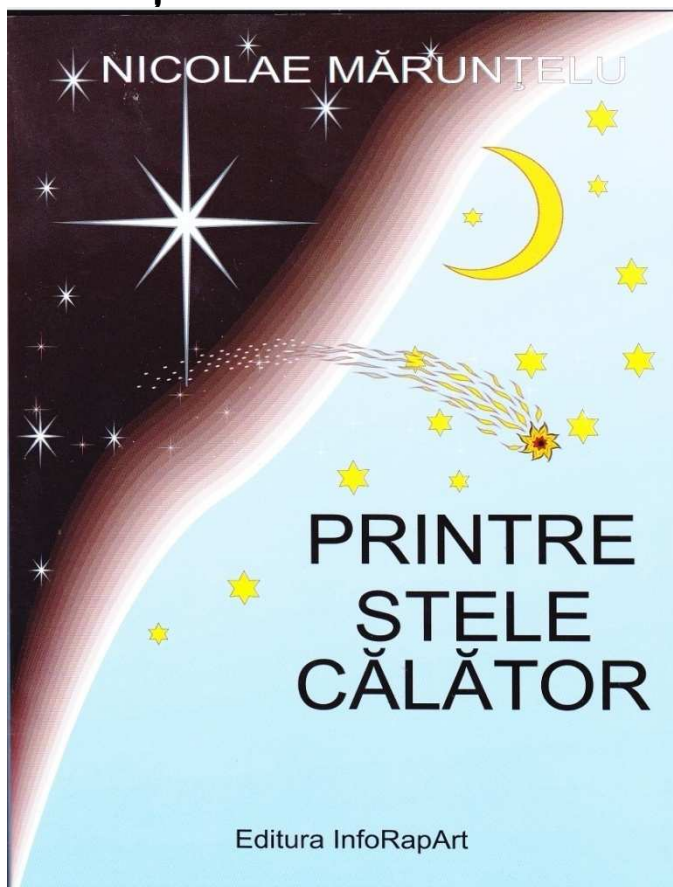
- Spre pisc nu poți duce decât o stâncă sau o cruce.
- Marii creatori nu s-au întâlnit cu odihna decât pe cruce.
- La urma urmelor și carcera ne poate ajuta să stăm în picioare.
- Împăratul Napoleon le spunea ostașilor săi că în orice pui de Crevedia zace un vultur.
- Între mine și destin a existat întotdeauna o antipatie reciprocă.
- Ce destin nu reclamă o erată?
- Destinul nu te avertizează când trebuie să-ți pui armura.
- Dintre milioanele de turiști care vizitează Pisa, numai cei care se vor prăbuși odată cu turnul vor rămâne celebri.
- E greu să-ți păstrezi calmul când îți deraiază toate șansele.
- Pe unii i-a stors destinul atât de tare că nu a rămas decât geniul din ei.
- Natura lucrează probabil în compensație. După un Tolstoi, aduce pe piață și un Stalin.
- Dacă ești bou, toți se vor repezi să te înjuge.
- Destinul țăranului poate fi citit tot în craterile din desenele palmei.
- Trăim în concubinaj cu destinul.
- Destinul a venit cu așii pe care noi i-am transformat în valeți.
- Uneori am impresia că nu ne putem apăra destinul nici de muște.
- Creația rămâne singura tiflă pe care o putem expedia pe adresa destinului.
- Noi, românii, avem multe valori. Lipsește însă mortarul dintre ele.
- Când lupți împotriva tuturor, ajungi ori erou, ori în focarul tuturor furculițelor.
- Nu cu piatra, ci cu un măr a aruncat destinul în om, într-un moment hotărâtor al evoluției sale.
- Șanse literare: statuie sau soclu.
- Cărăm toată viața pe tălpi geografia locului natal.
- Destinul este instrumentul care ne dă cu capul de pereții vieții.
- E posibil ca omul să fi apărut în urma spargerii din greșeală a unor eprubete.
- Pe pâinea unora crește unt și când a fost semănată marmeladă.
- De pe stânci diferite, noi și destinul ne bulgărim de câteva mii de ani.
- Destinul ne tranșează cu indiferența cu care noi sacrificăm marile iluzii.
- Cum să descifrezi desenul din covorul destinului tău doar în câteva decenii?
- Bunica avea dreptate. Viața e ca o trecere de pietoni: o dungă albă, sub una neagră.
- Voluptatea destinului e să-l bată pe cel bătut.
- Pe omul drept îl așteaptă multe cotituri în viață.
- Există copii care nu au fost mângâiați decât înainte de a se naște.
- Destinul lui Iisus: cu fariseii putea să ajungă pe tron, cu apostolii pe cruce.
- Potcoava poate fi norocoasă când ajunge la tine fără copită.
- Până în clipa fatală, destinul se poartă cu noi ca pisica cu șoarecele.
- Când este un exemplar unic într-o cultură, laureatul Nobel are două șanse: să fie linșat ori plimbat ca pe un fazan împăiat.
- În materie de destin, contează ce visezi, dar și în ce calci.
- Cu destinul nu te poți lua la întrecere. El oricând poate da șase-șase.
- Oricât de generos ar fi destinul cu noi, tot prin ghenele de gunoi ale altora ne căutăm fericirea.
- Ne-am urcat în copaci ca să ne putem desluși destinul desenat în țărână.
- Nu te baza pe destin. El oricând îți poate arunca sub tălpi o coajă de banană
- Misiunea destinului e ca în viața fiecărui om să existe și grâu și neghină.
- Cotropitorii ne-au luat întotdeauna grâul, nu neghina.
- Unele popoare au insomnii. Altele dorm de secole, de rup pământul.
- Istoria ne avertizează că diferența dintre imn și prohod poate fi de o singură octavă.
- În abatoarele istoriei sângele intelectual a avut cea mai teribilă bursă.
- Deasupra popoarelor mici a atârnat întotdeauna furculița lui Damocles.
- Deseori, istoria ne-a obligat să bem apă, mai ales când nu ne era sete.
- Drumurile istoriei sunt pietruite cu idealurile învinșilor.
- Bucuriile multor popoare au rămas în frigiderul istoriei.
- Nu țăranul este de vină dacă mămăliga istoriei rămâne crudă sau are cocoloașe.

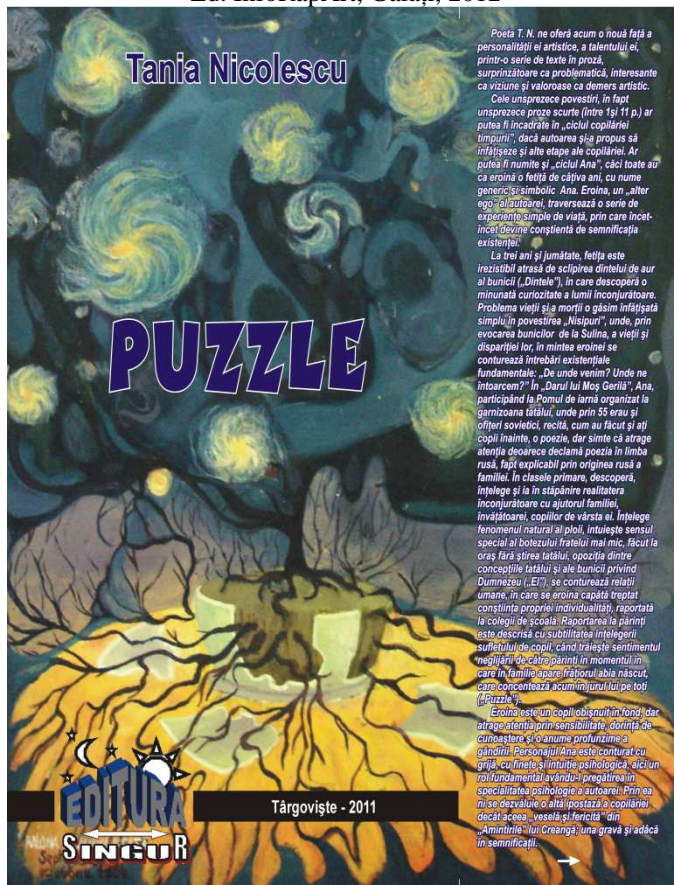
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

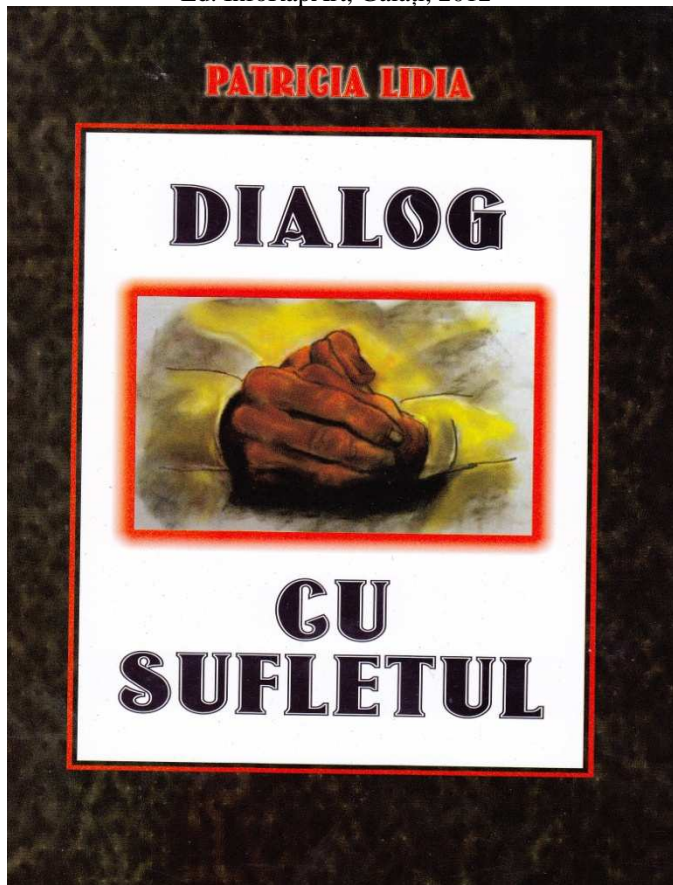
Mihaela Meravei – Viața pe verticală,
Ed. InfoRapArt, Galați, 2012

Nicolae Mărunțelu – Printre stele călător,
Ed. InfoRapArt, Galați, 2012

Tania Nicolescu – Puzzle,
Ed. Singur, Târgoviște, 2011

Patricia Lidia – Dialog cu sufletul,
Supl. Oglinda literară, 2011

BOEMA

ISSN 2066-0154

apler

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 47s, Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro